

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa

Už išlaisvinimą Lietuvos!
Už ištikimybę Kanadai!

FOR LIBERATION OF LITHUANIA!
FOR LOYALTY TO CANADA!

Nr. 11 (77)

PRICE 10¢

MONTREAL, 4 JUNE, 1948

KAINA 10¢

VIII METAI

PABALTIJIS - ZAIZDA PASAULIO SAZINEJE

LIUDNAM PRISIMINIMUI

Kada amžinosios istorijos ratas sukasi ji tenka ne iš raštų skaityti, o kiekvienam norint ar nenorint į jį įsisukti ir pergyventi tiek liūdesio, tiek džiaugsmo laikotarpius. Amžiais prie Baltijos, tarp Nemuno, Dauguvos, Beržūnos upių lietuvių, tauta, tartum ažuols drūts kovojo su istorijos rato atneštais žiaurumais.

Gal pats liūdniausias ir gal pats piktasis nežinomybės likimas taip norėjo, kad lietuvių tautai teko pergyventi 1941 — mūsų metu birželio 14-15 — toji diena. Teko pergyventi tai, ko kitos tautos niekad ką nors panašaus nėra pergyvenusios. *Kultūringos Vakarų valstybės dar ir šiandien nepilnai gali suprasti, kad yra pasaulyje santvarkos, kurios likusias tautas aptveria geležinėmis uždangomis, o viduje tvarkosi taip kaip žiauriausia diktatūra begali.*

Žinau, kad šiuo straipsneliu negalėsiu pilnai apibudinti tai ką lietuvių tauta pergyveno Raudonosios diktatūros replėse, taip pat jaučiu, kad tūkstančiai išvežtųjų kaltins naujuosius išeivius, kad permažai radome žodžių apsaakyti jų kančias, pergyvenimus ir sunkiąją mirtį tolimojo Sibiro taigose. . .

Esame išvakarėse didžiosios lietuvių liūdesio dienos paminejimui. Retą šiandien besutiksime Lietuvį, iš kurio krutinės neišsiverstų gilus atodūsis ir neištartų: *išvežė...* Šią dieną nevienas mintimis nuskris ten, kur lygiai prieš septynis metus aušo tykus, gražią darbymečio dieną žadantis birželio 14-rosios rytas. Ramus, taikingo būdo lietuvis artojas, darbininkas ar tarnautojas neįsivaizdavo, kad neš jam pirmosios vytytųjų giesmės. Lietuvis artojas nustemba, kada pamato kaip lygiaisiais vieškeliais dunda sunkvežimiai pilnutėliai raudonosios armijos NKDV policijos. Artojas stebisi ir netiki. Netiki, kad tai būtų skirta jam, kuriam buvo pasakyta, kad raudonoji armija atėjo į Lietuvą iš vergovės, iš priespaudos. Netiki dar ir tada, kai sunkvežimis sustoja jo nedideliame kieme, išgirsta kaip iššaukiama jo pavardė, kaip duodamas trumpalaikis terminas išvykti. Artojas netiki. . . Ir tik tada, kaip verkianti žmona su kudikiu rankose įmetama mašinon, kai mažasis Jonukas drebdamas spaudėsi prie tėvo naginės kojos, artojas patikėjo. Nedideliu ryšulėliu nešinas paskutinį kartą bučiavo gimtųjų tėviškės namų slenksnį. Nors minutę sugaišt, nors kiek leiskite peržvelgti liekančius laukus; lietuvių artojo buvo paskutinis maldavimas. Dar ir tadą, kai užvestas motoras užė, kai keturi enkadevistai plėšė stipriai įsikibusį artoją nuo kieme augusio uosio, aštuonios ašaros paplūdusios akys ieškojo išsigėbėjimo. Tik mongolų tautybės enkadevisto durtuvo smugis artojo pirštus atpalaidavo nuo medžio. Praeinantieji dar matė, kaip kruvina ir bėpirstė artojo ranka iš mašinos laimino prie beržyno liekančią nebaigtą vagą. . . .

(Perkelta 6 pusl.)

PETYS I PETI...

Iš visų Pabaltijo tautų lietuviai yra davę daugiausiai kolonistų įvairiems pasaulio kraštams... Lietuvį sutiksi ir Maroko kepinamuose smiltynuose, ir Pietų Afrikos briliantų kasyklose, ir Urugvajaus giriose, ir Australijos avių ganyklose, ir Indokinijos tautų katilė. Ka bekalbėti apie šiaurinės Amerikos Jungtines Valstybes, Angliją, Kanadą, Argentiną, kuriose lietuvių priskaitoma nuo keliasdešimt tūkstančių iki milijono.

Visuose kraštuose lietuviai išeiviai turi savo organizacijas, laikraščius ir tebėra daugiau ar mažiau prisirišę prie savo senosios tėvynės Lietuvos. Ne vienas iš išeivių slaptomis puoselėjo viltį grįžti namo ir ramiai užbaigti savo senatvę artimųjų tarpe. Karas visiems sumaišė planus. Ne tik grįžimo galimybės pranyko, bet ir ryšis su tėvyne susiaurėjo iki trumpų nieko nesakančių laišku.

Visų kraštų lietuviai išeiviai nacių ir bolševikų okupacijas Lietuvoje sutiko su liūdesiu ir širdgėla. Pasipylė protestai, prasidėjo kova už laisvę, aukų rinkimas karo išblaškytiems tremtiniais ir tt. Vienur tas reikėsi silpniau, kitur stipriau, tačiau patriotiniai nusistatymai išeivių dalis visur buvo vyraujanti.

Toli gražu nepakankamoje aukštumoje šiuo žvilgsniu yra skaitlingi Kanados lietuviai. Nors čia jų nemažas skaičius, nors daugumas neseniai apleidę Lietuvą, nors daugelis jų gana pasiturintys gyvena, tačiau Nepriklausomos Lietuvos minčiai, kovos už laisvę minčiai, lietuvių tautos išnaikinimą nešančio bolševizmo pasmerkimo minčiai — daugelis iš jų yra kurtūs ir nebyliai. Dalis jų taip paraudonijusi, kad nesigėdi stačiai spiauti į veidą, kai kova už laisvę paminima. Nereikia tam ieškoti pavyzdžių kur nors toliau. Tik prisiminkime garbingo Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto vardą nešiojančio Montrealo Lietuvių Klubo šerinku susirinkimų gincus dėl Vasario 16 d. minėjimo arba dėl dabar ruošiamo Lietuvos užgrobimo ir deportacijų minėjimo.

Kova tarp komunistinės Lietuvos ir nepriklausomos Lietuvos šalininkų

(Perkelta 6 pusl.)

PRANESKITE ADRESUS

Visi naujai atvykstantieji lietuviai prašomi pranešti savo adresus, kai tik jie paaiškėja. Kur apsigyvenama grupėmis, prašoma prisiųsti sąrašus pavardėmis.

Adresai labai reikalingi paieškoti, mams, informacijų, "Nepriklausomos Lietuvos" siuntinėjimui ir tt. Jie lig ir atstoja tuo tarpu dar nespėtą suorganizuoti kartoteką.

Adresus siųsti: Lithuanian League of Canada, 2576 Sheppard Street, Montreal, Que.

Kanados Lietuvių
Centro Taryba.

Viršuje: Išbėgančių bolševikų nužudyti Panevėžio cukraus fabriko darbininkai. Tai įvyko 1941 m. birželio mėn. 22-24 d., prasidėjus rusų-vokiečių karui. Apačioje: Išsigėbėję nuo bolševikų teroro naujieji lietuviai emigrantai Hamiltone prie geležinkelio darbų.

Foto: E. Gumbelevičiaus

GERBKIME SAVO LIZDA

Paskutiniu metu laiku daug lietuvių atvyksta į Kanadą iš tremties. Vieni jų atvyksta su affidavitais, kiti-pasirašydami sutartis įvairiems darbams su kanadiečių bendrovėmis. Pastarieji vis daugiau, pasibaigiant darbo sutartims, persikelia į didžiuosius Kanados miestus, įsijungdami į anksčiau čia gyvenančių lietuvių visuomenę ir juo kultūrinį gyvenimą.

Iš seniau čia gyvenančių lietuvių garbei tenka pasakyti, kad jie visu lietuvių tautai įgimtu nuoširdumu, naujai atvykstantiems savo tautiečiams nuoširdžiai visur padeda: pagelbsti susirasti butą, darbovietę ir duoda patarimų ir tt. Daznai atvykusieji užkvičiami į paskiras lietuvių šeimas ir nuoširdžiausiai vaišinami.

Anksčiau Kanadoje gyvenę lietuviai ypač teiraujasi ir domisi tremtinių išgyventais vargais praeityje ir lietuvių gyvenimu lageriuose Vokietijoje.

Savaime aišku, kad protingas žmogus stengiasi lagerių gyvenimą nušviesti teisingai ir objektyviai. Deja, dideliame apgailėstajam, nekarta jau teko nugirsti ir vieną kitą "kritišką" žodį apie tremties gyvenimą: kad tremtinių lietuvių gyvenime nėra reikiamo sugyvenimo, kad lagerių komitetuose randasi vien „aukštos“ kilmės asmenys, kad žmonės užsiima bizniu ir t.t.

Iš šalies žiūrint, atrodo, kad tik vien kritikuotojai buvę lageriuose geriausi sąžiningiausi ir darbščiausi žmonės. Vienam jų priminus, kad šios

mintys eina, tur būt, iš kitaip manančių lietuvių, kurie nelaiminguosius lageriuose nieliau matytų kitokioje tremtyje, tai jis trumpai atšovė, kad girdi, tai tiesa: jis pats matęs. Vėl kitas, net tremtinių rašytojų knygų rašymą bando aiškinti vien "biznio" sumetimais. . .

Kuriuo kitu tikslu, jei ne vien noru įrodyti savo gabumus visa kritikuoti, buvo minėtų asmenų tokie žeminai ir neteisingi gandai skelbiami apie tremtinius.

Jie laikosi didyryškai

Tikrumoje tremtinių lietuvių gyvenimas lageriuose yra tiesiog heroiškas. Tiek daug jų tarpe vieningumo, vei-

(Perkelta 5 pusl.)

Kun. S. Kulbis S.J.

TEN KUR AUKSA KASA

(Tąsa iš Nr. 10)

Velykų šventėms patekau į aukso kasyklas, 120 mylių į žiemius nuo *Sioux Lookout, Ont.* Šis miesto pavadinimas lietuviškai reikštų: Sioux — Dėmesio! Sioux yra tam tikra indėnų gentis. Vietos pavadinimo istorija sekanti.

Kadaise upe ramiai sau įrėsi visa virtinė valčių. Bet staiga prie vieno siauro pasisukimo, nuo aukšto uoloto kranto, pasipylė akmenų kruša. Vargšai indėnai neįprastai sau neprietelingos genties klastingo užpuolimo. Kuone visi jie žuvo. Tik vienam kitam pasisekė pasprukti. Senai jau tai buvo. Ir vietiniai seni indėnai, kurių čia dar nemažai yra, vos beatsimena tuos senus laikus. Bet vietos pavadinimas dar ir dabar tebeįspėja gyventojus.

Aukso kasyklos be aukso...

Nuo Sioux Lookout kasyklas galima pasiekti tik lėktuvu. Jokio kito kelio nėra. Tenai randasi 5 mylių atstume 2 aukso kasyklos: Central Patricia ir Pickle Crow. Pirmoje lietuvių yra apie 20 ir kitoje 48. Velykų šventės pamaldoms pirmos stovyklos lietuviai atvyko į antrąją ir ten drauge giedojo tradicinę Velykų giesmę "Linksma diena", ir tai ne vienu balsu, bet keturiais, deka ten esančio vieno liet. vargonininko. Be abejo, tokie žavingi ir galingi lietuviškos giesmės aidai niekad iki šiol nėra skambėję tame nuošaliame, miškais apaugusiame, Kanados kampely. Tai paliūdijo ir vietiniai žmonės, kurių kuklus būrelis dalyvavo šventose mišiose.

Didžioji dalis ten dirbančių lietuvių atvyko 3 mėn. prieš Velykas, kiti kiek vėliau. Gyvena po du vyrų viename kambary. Kambariai gana švarūs, gerai apšviesti ir apšildomi. Maistas irgi geras. Pats darbas sunkus. Ypač požemiai je kurtinantis gręžimo mašinos užimas daro neįtikėtiną įspūdį. Mat, požemio uolose, kuriose randasi aukso akmens sluoksniai, reikia įgręžti skyles, o paskui sprogdinti. Praėjus kuriam laikui po sprogdinimo, atvažiuojama su vežimėliais ir

į juos kraunami susprogę, atsipalaidavę aukso mineralo gabalai. Po to jie vežami į tam tikrą malūną. Ten būna specialių mašinų vandenį grūdinti, malami, taip kad visi tie mineraliniai akmenys pasidaro skysta tesla — purvas. Nežinodamas niekas nei pamanyti negalėtų, kad tame biau-riame purve rastųsi brangaus, gražaus, žibantio metalo. Toks yra pirmas aukso apdirbimas. Paskui seka dar kiti apdirbimo veiksmai, bet tų man neteko matyti. Sako, kad iš penkių tonų tokių mineralinių skeveldrų padaro tik kokius 30 gramų gryno aukso. Taigi, kad ir aukšą kasa, bet jo nemažai. Kas tai man juokais yra pasakęs, kad apsilankęs aukso kasyklose, pasitengčiau jam bent žiedui surasti aukso. Tuo tarpu man jo ir matyti neteko, nors ir į pačias kasyklų gelmes buvau nusileidęs.

Desimties metu senumo miestas

Iš Ontarijos perėjau į Quebec'o provinciją. Val d'Or apylinkėse šiose aukso kasyklose darbuojasi apie 100 lietuvių. Visi jie čia atvyko šiais metais, kai kurie iš jų tik antrą Velykų dieną.

Val d'Or miestas turi 10.000 gyventojų. Praėjusiais metais buvo iškilmingai paminėtos to miesto įkūrimo 10-ties metų sukaktuvės. Nors savo gyventojų skaičiumi, palyginus, yra nemažas, bet savo amžiumi tikrai dar "baby", kaip kad kanadiečiai anglai mėgsta sakyti.

Val d'Or mieste gyvena vietinių lietuvių šeima p. Didžiokai. Jie ten turi gražiausią ir moderniausią kišo salę. Jie mieliai patarnauja naujai atvykusiems savo tautiečiams. Kartas nuo karto sekmadieniais lietuviai suvažiuoja iš įvairių kasyklų į tą miestą, padaro susirinkimą, aptaria savo bendrus reikalus ir gražiai pasilinksmina. Bendrai paėmus lietuviai savo sumanumu ir būdo prakilnumu labai gražiai užsirekamendavo kanadiečių tarpe ir sugebėjo per trumpą laiką įgyti visų pagarbą ir įvertinimą.

Balandžio mėn. 22 d. lenkišku laivu "Sobieskis", drauge su kitais 13 lietuvių, palikau gražiąją Italiją. Išplaukėm iš Genuvos uosto.

Prieš išvažiuojant visi DP (displaced persons) turi pereiti per stovyklas, nors jie joms anksčiau ir nepriklausė. Patekau visai savaitei ir aš į ją. Toji savaitė man buvo kalėjimas. Drausmė didelė, maistas prastas, patalpos ankštos, nešvarios. Pradžioje tas faktas mane labai sukrėtė. Prabėgo viena antra diena, susivokiau. Įsimasčiau. Man buvo gera, kad patekau į tą "lagerį-kalejimą". Nebūčiau galėjusi suprasti kitų savo tautiečių, gyvenančių stovyklose, jei pati nebūčiau išbandžiusi, koks toje stovykloje gyvenimas. Užjausti ką nors, ir išgyventi pačiam, tai nėra visai tas pats; tai, toli gražu, ne tas pats.

Po to man aiškiau pasidarė kodėl mano tautietės, mano mielos bendrakaišės, dar tokios jaunos, o jau visos išsiilgusios darbo. "Kad tik neatliktume ir šį kartą nuo laivo", baiminosi jos. Gimnazistės, studentės, niekad tarnaitės darbo nedirbusios, veržiasi į darbą, žinodamos, kad jis sunkus svetimam krašte, svetimiems... Užtenka pagalvoti apie tą jų nusiteikimą, kad suprastume stovyklose gyvenančiųjų DP sąlygas.

Ta patį, be abejo, galima pasakyti apie vyrus. Ir jie, net 26 lietuviai, įsėdo į tą patį laivą Cannes (Prancūzijos) uoste kelionei per Atlantą. Šalia mūsų tautiečių važiuavo estų,

latvių, lenkų ir ukrainiečių grupės.

Gegužės 2 d. pasiekėme Halifaxą. Atsidūrėme Kanadoje... Džiugu, pagaliau baigėsi laukimas. Likimas, koks jis bebūtų, mieliau sutikti, negu gyventi nežinioj. Paskutinis skaudus momentas, tai bendrakaiščių atsiskyrimas.

Aš lyg gėdinausi prieš savo suvargusias tautietes: manęs laukė giminės, o jos nežinojo kur pateks ir ką veiks.

Aprašau visa tai, kad mus atsikviesiems giminiečiams galėčiau pasakyti "ačiū", ir drauge, kad paaiškčiau visiems kitiems geros valios čia seniau įsikūrusiems tautiečiams, kodėl mūsų broliai veržiasi palikti Europą.

Stovyklose gyvenimas nepakenčiamas. O vis tik tai niekas nenori grįžti į senąją Tėvynę, kol ten sėdi raudonasis ruskis. Aiški išvada: ten dar sunkiau. Šiandien į Ameriką besiveržiantieji ne pralobti nori, bet išsigelbėti nuo mirties, nuo bado. Jaunutės mergaitės ir vyrukai atsiskiria nuo savųjų, vyrai nuo žmonių, kad viens kitam pagelbėtų išvykti iš stovyklų.

Nepaprastai liūdna pasidaro, kai pajunti ne tik iš valdžios pusės, bet ir iš pavienių asmenų, kai kada net iš savo tautiečių, nenuoširdumą, baimę konkurentų profesijoj ar biznyje... Laimingi tie, kurie susiranda juos suprantančius ir juos mylinčius gimines!

Išvietintieji asmens yra lyg tie iš savojo dirvožemio išrauti augalai. Klimatas, jo atmainos, išraunant pakirstos

šaknys dažnai labai apsunkina persodinto medelio ar gėlės prigijimą. Reikia stropaus ir sumaningo sodininko ar daržininko, kad jie pergalėję visokias kliūtis, pražįstų ir neštų vaisius.

Kiekvienas naujas atvykęs yra taip išvargintas karo, vergijos, kalėjimo, sunkaus ir nežmoniško gyvenimo stovykloje, kad jis yra lyg tas išrautas augalas. Jis atvažiuoja į šalį, kurios kalbos nei papročių nepažįsta, priverstas imtis darbo, kurio niekad nėra dirbęs, nė jam reikalingų instrumentų matęs.

Šiam naujam augalui reikalinga priežiūra, reikalinga parama. Kaip miela būtų, kad senoji mūsų išeivijos karta atliktų nuosirdžių globėjų, tu sodininkų ir daržininkų misiją! Vienas kitas iš jų jau dirba, ir daug aukojasi. Tokių, vos 10 dienų bėgy, jau pažinau ir Montreale... Bet jų reikėtų daugiau. Tada, jau ir šiandien dirbantiesiems, būtų lengviau.

Nesibijokite, šie čia įsikūrusieji. Naujieji atvykėliai nesiveržia į konkurenciją. Jie laukia tos dienos, kada galės grįžti į namus. Ir grįž jie, nors ir ne praturtėję. Jie čia ne dėl turto atvažiuo, bet galbėdami savo ir sau brangių asmenų gyvybę. Kai šis pavojus Tėvynėje nebegrės, jie neabejodami grįž ten.

Patys politikos faktai kalba, kad šiandieninė pasaulio santvarka su milijonais žmonių vergijoj, negali ilgai tęstis.

PUSPIRI KOJOS PENI

Anąsyk rašėm, Akylas Puspipiris su bolševiku kalbasi kaip kunigas, o su kunigu kaip bolševikas. Kitais žodžiais, jis didelis mėgėjas sakyti juoda kada kiti sako, balta, arba per išvirkščią rankovę velnio ieškoti. Turbūt, nuo dėdės Anupro užsikrėtė, kai vaikais Lietuvoje augo.

Motina, būdavo, pasuka Anuprėliui

blynų su spirgučiais pusryčiams. "Nenori blynų, noriu kruopų!" Anuprėlis šaukia. Motina atneša kruopų. "Nenori kruopų, noriu kopūstų!" Paduoda kopūstų, bet ir nuo tų Anupras purtos. Be abejo, jo skonis nebūtų taip svirduliavęs, jei pusryčiams motina būtų porą syk davusi beržinės. Bet Anuprėlis turėjo gerą

galvą. Šešerių metų, tiek daug (ir gerai, atmintinai) poterių mokėjo, kad labai pamaldai motinėlė širdies neturėjo Anuprėlio bausti. Taipai rykšte, paikini vaiką — Anupras mirė Sovietijoje komisarėliu, o, gali būti, ir bežbožniku.

Senovės filosofas Sokratas, būdavo, visiems pasakoja: "Aš nieko nežinau." Nuduodavo amžiną žioplį. Bet, žiūrėkite, istorija jį padarė amžinu išminčiu! Žmonija jį skaito išmintingiausiu senovės pagonų pasaulio vyru. Būdavo, prieš prie paprasto piliečio ir klausia: "Kas yra dora?" Pilietis, kaip moka, paaiškina. Sokratas paprašo toliau aiškinti, nes, girdi, štai čia, truputį neaišku. Pilietis aiškina ir netrukus, nustebe, pajunta prisipirtas prisipažinti, nieko nežinaš, ir dora išeina visai kitokiu dalyku, negu jis pirmąsyk paklaustas manė.

Kai kurie senovės gudragalviai, sofistais praminti, šitu sokratiniu būdu susižavėjo ir vartojo jį blogą geru perstatyti, kaip dabar bolševikai sovietinę demokratiją "tikrą" vadina. Tikri puspipiriai!

Sunkiai įkandamas vokiečių filosofas Hegelis išvirkščią rankovę sukirpo į sistemą. Sako, iš balto atsiranda juodas; po to, abu padaro pilką, iš kurio, kaip gulbėlė, išplaukia šviesa, motina vėlesnės tamsos. Ir taip, pasak Puspipirio, tezės-antitezės-sintezės keliu, du galu padaro galą su dviems galais.

Mūsų liaudies šitokią galvojimo būdą pažymi patarlė: "Aš jam kalną pyliu, jis man duobę kasė." Jis labai patiko Karoliui Marksui, kuris sakė, iš dvarponių atsirado kapitalistai, o šie pridarė sau duobkasių proletarų. Žmonijos istoriją sako, joja luomų kovos erzilas. Bet jau jo dienos suskaičytos. Jis jau ant paskutinių kojų. Laikai daugiau Jokūbų negimdys, nes proletarai luomus istorijoj panai-

Perkelta i 4 pusl.

KLAUSIA-ATSAKO

"NL" Redakcija gauna iš savo skaitytojų įvairiausių užklausimų imigracijos, darbo, socialinio draudimo ir kitais klausimais. Nesant galimybių kiekvienam atsakyti asmeniškai, ateityje bus stengiamasi nors trumpai atsakyti per laikraštį. Šis kelias geresnis dar ir dėlto, kad daug klausimų kartojasi, daugelis jų svarbūs visiems ar bent žymiai mūsų skaitytojų daliai, todėl šitas skyrelis sutalpins abiems pusėms daug laiko ir popierio, kuris būtų reikalingas susirašinėjant laiškais.

Klausimas: Kas daryti, kad būtų atgabentos iš Vokietijos seimos tu vyrų, kurie atvyko į Kanada pagal sutartis ir kuriems seimu atgabenimas buvo pažadetas?

Atsakymas: Nė vienas vietinės imigracijos įstaigos (Immigration Branch) skyrius iš klausimą tikslesnio atsakymo duoti negali. Firmos, kurios kvietė darbininkus pagal sutartis, savo išpareigojimus patiekė centriniams Kanados įstaigoms Ottawoje — Department of Labour, Ottawa, Ont. ir Immigration Branch, Department of Mines and Resources, Ottawa, Ont.

Šeimų atgabenimo reikalu pirmiausia reikia kalbėtis su savo firma, kadangi ji turi žinoti, kokius pasižadėjimus tuo reikalu ji yra davusi. Jeigu su firma išsiaiškinti nevyksta, reikia

kreiptis į Immigration Branch aukščiau nurodytu adresu. Rašte reikia nurodyti kada ir kuriomis sąlygomis šeimų atgabenimo pažadas buvo duotas ir ką dabar tuo reikalu atsakė verbavusioji firma.

Kur tik yra galimybė patiems parašyti tokį raštą, nesikreipti į K.L.C. T., nes ji neturi žmonių dideliu susirašinėjimui, o be to, visoms įstaigoms geriau patinka, kai reikalą gina patys suinteresuotasis, o ne tarpininkai. Be to, patys rašydami, Tamstos visada tiksliau aprašysite kaip firmų pasižadėjimus duotus Vokietijoje, taip ir dabartinę padėtį.

Vengti rašyti labai ilgus laiškus.

Klausimas: Kokia istaiga normuoja darbdavio ir darbininko santykius?

Atsakymas: Aukščiausia įstaiga šiam reikalui yra Department of Labour, Ottawa, Ont. Visose Kanados vietose smulkesniems klausimams spręsti yra National Employment Service. Darbo pakeitimo, darbo valandų, darbo sąlygų pagerinimo, atlyginimų normų, socialinio draudimo klausimais ir tt., reikia kreiptis į savo vietinį National Employment Service skyrių. Jeigu kuriais nors klausimais jis negalės duoti galutinio atsakymo, tai visada nurodys įstaigą, kurioje tas atsakymas bus gautas.

Tačiau jau čia pat galima pastebėti, kad Kanadoje daug daugiau reikiama darbdavio ir darbininko darbo sutartis, kaip tai buvo Lietuvoje. Čia darbo savaitė gali būti 40 valandų, 50 val. ir dar daugiau, jeigu tik darbdavys su darbininku taip yra sutaręs. Atseit, tuo atveju jokių viršvalandžių nemokama.

Klausimas: Kur kreiptis, kai verbavusi firma nemoka zadeto atlyginimo arba verčia dirbti ilgesnes darbo valandas?

Atsakymas: Pirmoji instancija yra vietinis National Employment Service skyrius. Jeigu ten patenkinamas atsakymas negaunamas, reikia kreiptis į Department of Labour, Ottawa, Ont. Labai svarbu, ar darbo sutartyje, kuri buvo pasirašyta prieš atvykstant, buvo pažymėtas darbo valandų skaičius ir atlyginimas. Jeigu to nebuvo, tai belieka tik aiškintis su National Employment Service dėl už tą patį darbą mokamų atlyginimų ir darbo valandų vietiniams darbininkams.

Klausimas: Kokia atvykusiųjų į Kanada tremtinių teisine padėtis ir ar jie vis dar DP vardu oficialiai tebevaldinami?

Atsakymas: Atvykusieji į Kanadą

naudojasi tomis paciomis teisėmis, kaip ir visi svetimšaliai. Jokio ryšio su DP vardu jie neturi. Lietuvis tėra tik lietuvis, ukrainietis tik ukrainietis ir tt. Skirtumas su Kanados piliečiais teisiniu atžvilgiu pasireiškia tik norint užimti valdiškas tarnybas, rinkimuose į parlamentą ir panašiai. Nuosavybės įsigijimo, prekybos ir pramonės įmonių steigimo ir kitais to rūšies klausimais Kanados įstatymai svetimšaliu nevaržo.

Žinoma, praktikoje ateiviui visada susidaro didesnių sunkumų, kadangi juo mažiau pasitikima, jam tenka dažnai pradėti nuo blogesnio darbo ir tt. Tačiau tatau eilinis reikšminis pastebimas bet kuriame krašte.

Klausimas: Ar gali kanadiečių seima betarpiškai kviesti iš Vokietijos tarnaitę?

Atsakymas: Tarnaitės vežamos Department of Labour sudaryta schema ir verbuojamos specialios komisijos Vokietijoje. Jeigu kuri šeima nori išsikviesti tą, o ne kitą tarnaitę, tai ji savo pageidavimą turi patiekti Department of Labour. Visai kita padėtis dėl žemės ūkio darbininkų ir darbininkų atkvietimo. Ūkininkai gali kvieisti savo affidavitais bet ką, jei tik turi kviečiamajam darbo ir butą.

Pr. Rudinskas.

AR JAU UZSIPRENUMERAVAI

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"?

KANADOJE IR PASAULYJE

Čekoslovakijos perversmo aukos. Jie buvo nufotografuoti Bratislavoje, Čekoslovakijoje, po nuteisimo už tariamą valstybės išdavimą. Paskutinis eilėje yra Jan Ursini, buvęs Ministro Pirmininko pavaduotojas priklausęs Slovakų Demokratų Partijai, kuris nuteistas 7 metus kalėti. Sekantis iš galo — jo sekretorius M. Obuch, apkaltintas išdaviku ir nuteistas 30 metų kalėjimo. Kiti gavo nuo 3 iki 18 metų kalėjimo.

KARAS PALESTINOJE TESIASI

Karas tarp arabų ir žydų Palestinoje tęsiasi toliau. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba svarsto kaip sustabdyti mūšius. Britai siūlo paliaubas keturioms savaitėms, kurių metu būtų sustabdytas ginklų vežimas į Palestiną. Sovietai siūlo stačiai duoti įsakymą arabams ir žydas sustabdyti karą ir imtis represijų, jeigu kuri pusė nepaklausytų. Nesitikima, kad kuris nors iš šių pasiūlymų rastų Saugumo Tarybos pritarimą. Jais nepatenkintos ir abi kariaujančios pusės. Žydai kaltina britus savo pasiūlymu norinčius išlosti laiką, kurio metu arabai užbaigtų su Jeruzale. Arabai bendrai nenori jokių paliaubų ir tikisi žydas sudoroti be Saugumo Tarybos įsikišimo.

Demesio centre šiuo metu yra Jeruzalė. Arabai, po 11 dienų atkaklių kovų, užėmė Jeruzalės senamiestį paimdami nelaisvėn 500 žydu karių ir 2000 moterų, senų ir vaikų. Puolime dalyvavo Britų treniruota Transjordanijos karaliaus Abdullah's armija. Dabar ji pradėjo Jeruzalės naujamiesčio puolimą. Puolime dalyvauja tankai, artilerija ir Egipto lėktuvai. Žydai taip pat metė svarbiausias pajėgas Jeruzalės kryptimi norėdami pralaužti arabų apsupimą ir suteikti pagalbą mieste besiginantiems žydų daliniams.

JUNGTINIŲ TAUTŲ TAIKINTOJAS PALESTINAI

Jungtinių Tautų tarpininkas žydų ir arabų paliauboms atsiekti kunigaikštis Folke Bernadotte gegužės mėn. 31 d. atskrido iš Kairo į Haifą su 18 patarėjų. Jis tarsis pirmiausia su Izraelio valstybės atstovais, o paskui su Transjordanija.

Arabai, nežiūrėdami išpėjimų ir tarpininkų, toliau spaudžia žydas. Palestinos pajūris Irako dalinių buvo perkirstas į dvi dalis. Tuo būdu ir kelias, kuriuo turėjo vykti Bernadotte liko perkirstas. Žydų pastangos susisiekti su Jeruzalės gynejaus lig šiol nedavė vaisių.

PABEGO IS SVEDIJOS 29 LATVIAI

Mažu laiveliu 29 latviai iš Švedijos atplaukė į Dover, Anglijoje. Jie nori pasiekti Amerikos Jungtines Valstybes arba Kanadą. Jie pareiškė, kad Švedija laikanti pabaltiečius Sovietų piliečiais ir esanti sutikus išduoti rusams. "Mes girdėjome", pareiškė jų škipėris John Roseburg, "kad 156 vyrai, kurie Švedijos buvo išduoti rusams, visi buvo pakarti, kai jie pasiekė Latviją".

PIETU AFRIKA BE SMUTS

Pietų Afrikos rinkimuose laimėjo Nacionalistų Partija. Ji gavo 69 vietas iš 153, o Smuts'o Vienybės Partija — 65. Su nacionalistais iš vieno eina Afrikonų partija, kuri gavo 9 vietas ir tuo būdu užtikrina nacionalistams visišką daugumą.

Maršalas Jan Christian Smuts Pietų Afrikos Ministru pirmininku buvo nuo 1939 m. Jie yra 78 metų. Jis atsistatydino gegužės mėn. 28 d. Naująją vyriausybę sudaryti pavesta Dr. Daniel Francois Malan, Nacionalistų partijos vadui. Jis yra 74 metų amžiaus, griežtas Afrikos izoliacionistinės politikos šalininkas.

Otawoje bijoma, kad Pietų Afrika nacionalistų vadovybėje gali išsiskirti iš Britų imperijos, arba bent bendradarbiavimas "Commonwealth" naudai galės labai susiaurėti.

80,000 AKRU ZEMES IS JUROS

Zemės ūkio Ministras Mr. Gardiner pranešė Parlamentui Ottavoje, kad centrinė valdžia ir trys vakarinės Kanados provincijos — Nova Scotia, New Brunswick ir Prince Edward Island — susitarė dėl nusausinimo 80,000 akrų jūros. Planas būtų įvykdytas per 5-10 metų. Jis atseis 8 mil. 800 tūkstančių dolerių. Iš tos sumos centrinė valdžia duos 3 mil. 210 tūkst., provincijos 4 mil. 230 tūkst., ir žemių savininkai 1 mil. 440 tūkst. Iš jūros gautoji žemė esanti labai derlinga.

EXILINE CEKU VYRIAUSYBE?

Londonė posėdžiavo pabėgusieji Čekų parlamento nariai ir svarstė exilinės (tremtyje) čekų vyriausybės sudarymo klausimą. Jie visi stoja už Benešą ir tvirtina, kad jis dabartinėje Čekoslovakijoje yra niekas daugiau, kaip politinis kalinys.

RUSU VETO

Lake Success, gegužės mėn. 31 d. (A.P.) tarp ruso Jakob A. Malik ir New Yorke Herald Tribune korespondento Peter Kihss įvyko sekantis pasikalbėjimas:

Malik: Tamsta ištikrųjų turėtumei išmokyti rusiškai.

Kihss: Aš žinau du žodžius: Da (taip) ir Niet (ne).

Malik: Taip, bet visi laikraščiai čia rašo, kad mes sakome tik "Niet".

Kihss: Jungtinėse valstybėse pirmas žodis, kurio mes mokome kūdikius yra "Yes". Gal būt, tarp mano krašto ir jūsų krašto čia yra skirtumų?

Malik: (su pašaipa): Pirmas žodis, kurio mes mokome yra "Niet".

LUZIS BERLINE ARTINASI

Berlino administravimas buvo vykdomas per bendrą sąjungininkų komendantūrą, kuri randasi rusų zonoje. Jau kuris laikas sąjungininkų komendantūros posėdžiuose nieko nebeutariama. Gegužės mėn. 29 d. posėdis tęsėsi 15 valandų. Vienas vakarinių zonų atstovas posėdžiui baigiantis pareiškė: "Mes dabar darome posėdį po posėdžio ir, tur būt, nebetoli tas laikas, kai mes jų visai nebedarysime".

Viešojo saugumo komendantūros sekcija posėdžių jau nebedaro. Svarbiausia priežastis — vakarų sąjungininkų apkaltinimas, kad rusų Berline zonos policijos vadas turi turtingą ir ilgą kriminalinę praeitį.

Rusų komendantas Gen. maj. Kotikov taip pat atsisakė svarstyti pašto siuntinių iš Berline į vakarines zonas uždraudimą. Per paskutinį mėnesį vien amerikiečių zonoje jų siuntelė net 500,000.

KOREJA — NERAMUMU ZIDINYS

Įtempimas tarp Sovietų ir Amerikos Korejoje vis aštrėja. Nepavykus susitarti dėl bendrų rinkimų abiejose zonoje, rinkimai įvyko atskirai ir žinoma, Sovietų zonoje laimėjo "raudonieji", o amerikiečių zonoje demokratai, pagal viduramžių taisyklę: "Kieno valdžia, to ir religija". Sovietai pirmieji suskubo paskelbti savo zonoje Korėjos naująją valstybę, konstituciją ir vyriausybę.

Dabar demesio centro atsidūrė elektros energijos klausimas. Elektros jėgainės yra Sovietų zonoje. Sovietinė Korėjos "Vyriausybė" uždraudė elektros tiekimą Amerikiečių zonai, neva dėl skolų nemokėjimo už elektrą. Amerikiečiai sako, kad skolos buvo mokamos, tačiau ginčas iškilęs, kai buvo pareikalauta už elektrą mokėti mašinomis.... Galbėdami padėti amerikiečiai pastatė generatorius ir gamina elektros srovę savo zonoje.

POTVINIS KOLUMBIJOJE PLECIASI

Potvinis Kolumbioje vis dar plečiasi. Žvalgybiniai lėktuvai pranešė, kad kalnuose šimet nepaprastai daug sniego. Tokio potvinio nebuvo per 77 paskutinius metus. Nuostolių padaryta milijonai. Pirmą kartą savo istorijoje Vancouver buvo atkirstas nuo rytinės Kanados. Tūkstančiai žmonių liko be pastogės. Jų pagalbai Vancouver įsteigtas vieno milijono dol. fondas. Nuostoliai 30 mil. dol.

Apsemtų miestų skaičius vis auga: Agassiz, Dewdney, Harrison Mills, Deroche, Hatzic, Usk, Pacific, Glen Valley ir kt.

TRUMPOS ZINIOS

Britanijos Generalinio Štabo Vir-

šininkas maršalas Montgomery savo plačiame pranešime pabrėžė, kad naujieji mokslo išradimai senąją kario taktiką ir ginklus pavertė niekais. Civilinė armija nebegalinti būti saugumo laidu, nes nebebūsią laiko ją paruošti karui, kaip tai buvo galima padaryti praeitame kare. Užtat esanti reikalinga privaloma karinė tarnyba.

Chrysler auto fabriku darbininkų streikas, trūkęs 17 dienų, baigėsi darbininku laimėjimu. 75,000 darbininkų gavo 13-kos centų atlyginimo pakėlimą vienai valandai.

Amerika davė už 2 milijardų dol. lėktuvų užsakymų fabrikams. Būsią sudaryta 70 naujų lėktuvų grupių. Dabar Amerika turinti 55 grupes.

"Aš moku šio krašto Karaliskajai Didenybei mokesčius ir aš turiu tokią pat teisę ant kelio, kaip ir jie", — atsakė Anglų Parlamento atstovas Frederick A. Cobb policininkui, kai tas jį paprašė nuvažiuoti į šalį savo automobilį, kadangi čia pravažiuosias karališkasis automobilis. Už atsisakymą jis buvo teismo nubaustas du anglų svaru.

Suomija vienintelė tebemoka skolą Amerikai už pagalbą po 1918 m. karo. Dabar Suomija vėl įmokėjo \$163,172.24 iš savo bendros 8,4 milijonų dol. skolos.

Traptautinė Prekybos Paroda Toronte buvo atidaryta Generalinio Gubernatoriaus Kanadai Alexander gegužės mėn. 29 d. Ji patarnausianti prekybininkams ir pramonininkams laisvame prekių pasikeitime tarp įvairių kraštų.

Komunistinių knygų krantuvėje, Montreale, 254 St. Catherine Street, Victory Book Shop, Ltd., provincijos policija padarė kratą ir konfiskavo visą sunkvežimį komunistinės literatūros. Kai kurios knygos spausdintos net Jugoslavijoje.

Pirmas 1000 našlaičių transportas iš Europos į Kanadą atvyks sekantį mėnesį. Planas pasiūlytas Montreale arkivyskupo. Vaikai apsigyvens ir bus globojami religinių organizacijų, iki atsirastų jų įsūnytojai.

Dr. Weizman, naujai išrinktasis Israelio valstybės prezidentas.

Pasaulinės Žemės Ūkio Gamintojų Federacijos (International Federation of Agricultural Producers) konferencija įvyks Kanadoje sekančiais metais.

Marsas esąs apaugęs žole ir krūmais, kaip skelbia rusų astronomas prof. Tikhov. Marso augmenija turinti panašumo su žemės ašigalių ir kalnų augmenija. Kadangi Marsas yra pusantrto karto toliau nuo saulės, kaip žemė, tai ir oras ten daug šaltesnis. Temperatūra dienos ir nakties laike svyruojanti nuo 86 virš nulio (Farenheito) iki 60 laipsnių žemiau nulio. Oras Marse daug skystesnis. Tai vis spėjiojimai.

Jet (bepropelerinių) lėktuvų išradėjas Air Commodore Frank Whittle, gavęs \$400,000 dovaną iš valdžios už savo išradimą, pasislėpė ir lig šiol niekas nežino kur jis gyvena. Jis paliko tik trumpą dėkingumo raštelį už jo darbo įvertinimą. Kartu su juo pradingo jo žmona ir du sūnai — 13 ir 16 metų.

50,000 karo veteranų dar neturi butų, buvo pranešta Kanados Legijono butų skyriaus pirmininko, neseniai įvykusioje atstovų konferencijoje.

Sukūrusius lietuvišką šeimos židinį

PANELE GENE BALNYTE

ir

PONA EUGENIJU KUCHALSKI

nuoširdžiai sveikiname ir linkime daug laimės!

Žadančius pasekti minėtų pėdomis

PANELE GENOVAITE JOKUBYNAITE

ir

PONA STASI KUZMICKA

sveikiname ir linkime ilgai nelaukti!

Regan 24 stovyklos palikuonys

KOMUNISTAI VOKIETIJOJ MASKUOJASI

FRANKFURT. 29.4. Pralaimėjus komunistams savivaldybių rinkimus Hessene ir Bavarijoje, komunistų vadai susirinkę Herne, Britų zonoje, įsteigė vyriausią štabą kovai su Maršalo planu Vakarų Vokietijoje. Pirmas žingsnis buvo — pakeisti politinį vardą: nuo dabar komunistai vadinsis — "Vokiečių socialistų liaudies partija". Pakeistų vardu jie nori gauti daugiau paramos iš dirbančiosios ir vidurinės klasės.

Milzinas Smauglys

Verbų sekmadienį Oiapos upėje, Amazonas miškuose, Tabatinga forte stovinčiojo Trečiojo Atskiro Batalijono kareiviai užmušė 40 metrų 80 cm. ilgio ir 2 metrų 40 cm. storio smauglį anaconda, brailų liaudies kalboje vadinamą sucuriu (tarti: sukuriu). Tas milzinas sveria 5.000 kg. Jam ištraukti iš vandens reikėjo pasiūkti beveik visą batalijoną. Sausumoje smauglys buvo nufotografuotas kartu su dviem prie jo sėdinčiais kareiviais, kurie jį užmušė paleisdami apie 500 šūvių.

LIETUVIAI KANADOJE

PERTH, ONT.

Lietuvių grupė dirbanti Bathurst Feldspar Mines Ltd. R.R. 7, Perth, Ont., š. m. gegužės mėn. 18 d. savo susirinkime išrinko atstovą palaikyti ryšį su K.L.C.T. Atstovu išrinktas Bronius Dirsė, pavaduotoju Stays Barančiukas. Susirinkimo metu buvo pravešta aukų rinkliava "Nepriklausomos Lietuvos" naudai. Nuo K.L.T. skyriaus steigimo tuo tarpu dar susilaukta, kadangi per mažas lietuvių skaičius.

Susirinkusieji pasižadėjo taip pat paremti Spaudos B-vės "Viltis" darbą pirkdami šerus.

Grupėje dirba lietuvis mėgėjas boksininkas Justinas Dailydė, kuris jau priklauso vietiniam kanadiečių klubui ir suspėjo neblogai užsirekomenduoti.

HAMILTON, ONT.

Steigiamasis K.L.T. skyriaus susirinkimas

Su ketvirtuoju transportu atvykę 94 lietuviai ir dirbė J. J. Mc Fadden Lumber Co., Blind River, nuo sutarties atleisti ir valdžios atstovo padedami gavo darbo Hamiltono plieno fabrikuose. Keletas pakliuvo pas Hamiltono apylinkės fermerius. Kadangi jau ankščiau čia yra atvykusių lietuvių iš Valoros ir kitų stovyklų, tad manoma, kad ir kultūrinė veikla pagyvės.

Š/m. gegužės 9 d. Hamiltone lenkų

salėje įvyko K.L.T. Hamiltono skyriaus steigiamasis susirinkimas. Susirinkimą atidarė P. Vilnonis. Susirinkimą pasveikino iš Toronto atvykę p.p. J. Jokubynas, Norkus ir Dervinis. Be to, lenkų atstovas nuoširdžiai sveikindamas lietuvių pažadėjo leisti naudotis sale lietuvių reikalam. Į Valdybą išrinkti: P. Juodelė, P. Vilnonis, A. Wuikis, P. Kundytė, O. Tamašauskas ir N. Pundziene. Š Revizijos kom. K. Milaševičius, V. Antanaitytė ir Wuikienė.

Gavus nuolatiniam naudojimui iš lenkų salę, pradėjo veikti vyrų choras vadovaujamas Vyt. Babecko. Taip pat veikia tautinių šokių grupė vad. Pr. Kundytės. Iš naujai atvykusių yra gerų sportininkų, tad manoma greitai laiku steigti sporto klubą. **A. Krs.**

SUDBURY

Steigiamasis K.L.T. skyriaus susirinkimas

Susirenkant vis daugiau lietuvių iš įvairių apylinkės vietovių bei atvykstant iš Vokietijos, atsirado reikalus susiorganizuoti į K.L.T. Skyrių, kad galėtų plačiau kovoti dėl mūsų brangios Tėvynės išlaisvinimo.

Tuo būdu, keleto iniciatorių, o ypač A. Grigonio iniciatyva, buvo sušauktas Kanados Lietuvių Tarybos Sudburio skyriaus steigiamasis susirinkimas Jugoslavų salėje.

Susirinkimą atidarė perskaitydamas K.L.C.T. sveikinimo telegramą p. Jonas Žiūkas. Nariams pritariant buvo

pakviestas preziumas: pirmininkauti p. Povilas Budreika ir sekretoriauti p. Adomas Grigonis.

Po to, susirinkimo pirmininko pakviestas p. J. Žiūkas apibūdino mūsų Tautos pavergimą ir bolševikų terorą vykstantį Lietuvoje. Be to, padarė platų pranešimą apie šios organizacijos tikslą bei užduotį, pabrėždamas, kad joje gali dalyvauti visi lietuviai neskiriant politinių pažiūrų ar religinio įsitikinimo, išskyrus raudonuosius budelius, kurie padeda priešui naikinti mūsų Tautą. Po to perskaitė K.L.C.T. pranešimą apie Tarybos bei skyrių veikimą, spaudos reikalus užsiprenumeruojant "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ", lietuviškos spaustuvės "VILTIS" steigimą ir šerų pirkimą, meno ir sporto mėgėjų organizavimą.

Susirinkimas tam reikalui mieliai priitaria ir išrenkama skyriaus valdyba: pirmininku p. Jonas Žiūkas, vicepirmininku p. Povilas Budreika, sekretorium p. J. Beržinskas, išdininku p. A. Grigonis, spaudos reikalams Z. Gasiūnas ir išdininko bei sekretoriaus padėjėju A. Baltrušis. Valdybos kandidatais J. Dženkaitis ir J. Paulaitis. Revizijos komisijon išrinktas p.p. K. Daunys, J. Masionis ir J. Šimkus. Kandidatais A. Klimas ir K. Rusėnas.

Po valdybos rinkimų, susirinkimo pirmininkas pareiškė Kanados vyriausybei padėką už galimybę mums atvykti į šį kraštą ir laisvę organizuotis į bendrą kovą prieš raudonuosius okupantus bei pagelbėti mums atgauti nepriklausomybę.

Baigdamas pirmininkauti susirink-

mo pirmininkas p. P. Budreika palinkėjo naujai išrinktai valdybai sėkmingo darbo, o visiems nariams darnaus sugyvenimo.

Labai gaila, kad šiame s-me, išskyrus vieną šeimą, seniau čia gyvenančių lietuvių, nebuvo matyti, o jų vis dėlto yra virš poros desėtkų, nors jie ir buvo apie tai painformuoti. Be to, pareikšta užuojauta ir tiems naujai atvykusiems lietuviams, kurie bijo "visokių komitetų" organizuoto gyvenimo.

Susirinkimas praėjo jaukioje nuotakoje ir baigtas Tautos Himnu.

Z. Lauksodietis.

TORONTO

KAI ISTIKIMYBE VAINIKUOJAMA VEDYBOMIS

Prieš trumpą laiką Toronte lankėsi viena lietuvaitė iš New Yorko. Verta susidomėjimo yra jos papasakta įdomi savo kelionės į Kanadą istorija.

Minėtoji lietuvaitė iš Lietuvos į USA atvyko prieš 10 metų ir per visą laiką darbavosi New Yorke pas vieną turtinę amerikiečių šeimą, uždirbdama į mėnesį po pusantro šimto dolerių. Lietuvoje ji paliko savo sužadėtinį, su kuriuo draugavosi jau dvejus metus. Iškilus nelemtam karui ir nutrukus bet kokiai korespondencijai su Lietuva, abiems pusėms atėjo bandymo laikas... Ir tai per ištisą 10 metų!

Bet dabar minėtoji lietuvaitė patyrė, kad jos jaunystės draugas kaip tik iš tremties Vokietijoje su kitais laimingo likimo draugais atvyko į Kanadą darbams aukso kasyklose Quebeco provincijoje. Nieko nelaukusi, lietuvaitė lėktuvu skrenda į tolimą Norandos

miestuką aplankyti jo. Ir čia, per stebetinai trumpą laiką, lieka jų abiejų jaunystės svajos, o dar labiau ištikimybė, apvainikuojama vedybomis. Likimas lėmė, kad kaip tik tam aukso kasyklų užkampyje tuo metu lankėsi vyskupas, kuris ištikimiams lietuviams tuojams davė dispensą, paliuosiodamas juos nuo laiką imančių užsakų.

Naujai į Kanadą atvykusio "dipuko" skubios vestuvės sukėlė susidomėjimo net kanadiečių laikraščių reporterių tarpe. Sužinoję tiesą apie 10 metų tęsusią ištikimybę, jie, nufotografavę jaunąją laimingą porą, įdėjo gražų aprašymą apie jaunuosius, o kartu nemaža žinių pluoštą apie mūsų tėvynę Lietuvą ir jos šiandieninę žiaurią vergiją po bolševikais.

Jaunoji ponija Č. (kurios pavardės jai pageidaujant dėl likusių Lietuvoje giminių nenorima čia paminėti), skridama lėktuvu nuo savo vyro sustojo valandžiukei ir Toronte. Ji jaučiasi labai laiminga: ne vien įvykusioms vestuvėms, kiek savo išlaikytu duotu ištikimybės žodžiu. Anat jos, ją labai paveikė jau laive plaukiančių į USA iš Europos vyrų ir moterų lengvapėdiškumas, kurie palikę Europoje antrąją savo pusę, jau laive stengėsi užmegzti "naujas pažintis". Ir ji tada jau širdyje tvirtai pasiryžusi lūš plyš likti ištikima savo likusiam tėvynėje draugui.

Kaip gražus pavyzdys ir visiems lietuviams! Ana lietuvaitė per dešimt metų liko nepalaužiamai ištikima savo nusistatymui šiame laime ir visokius netikėtumus pažandančiame krašte, o ar visi lietuviai šiuose tremties bandymų laikuose išlieka ištikimi savo pavergtoje tėvynėje likusiems vyrams, žmonoms, vaikams! **A.**

PUSPIRI KOJOS PENI

(Tąsa iš 2 Pust.)

kins ir tezė-antitezė-sintezė, turbūt, sustos.

Puspipirui būtų labai gaila gero juodberelio. Tiesa, jis nemano milijoną metų gyventi, bet, visgi, milijonai metų atgal, dideliais ponais žemėje švaistėsi milžinai driežlai, titanozaurais moksle vadinami. Brolyčiai, tai turėjo mūsų! Kaip Rambyno kalnas ant kojų. Uodega pabrauks — miškelį išguldys. Ir ką gi? Milžiniškos mūsų krūvos sustojo milžinėti. Pasaulis atiteko išvirkščios rankovės nykštukams, pie-nažindžiams. Pelės didumo protas nugalėjo mūsų kalnus. Iš didingų ponų driežų tik kaulų šen ir ten mūsų muziejams teliko.

Kova yra visko tėvas, pasakojo senovės filosofas Heraklitas. Maironis dainavo: "Mainos rūbai margo svieto." Kaip tik mainas sustojo — amen. Puspipiris nužvelgia, kad Hegelis ir Marksas nenumatė kad proletarų gadyne gali vykti kova šalto proto su karšta dvasia. Šioje kovoje lietuviai, turbūt, bus ne paskutiniai, nes pas juos dvasios — kibiru semk.

Rusų rašytojui, Aleksui Tolstojui, Stalinas dovaną davė už didžiulę apysaką "Kelias į Kalvariją". Rusų tautą autorius ten apibūdina: "Mes esame Dievo ieškotojų tauta." Ištikrųjų! Dievo ieško, su velniu eina; pragaru rojų kuria. Gryna išvirkščios rankovės sistema!

Tokių pavyzdžių matydamas, ne-nuostabu, jei Puspipiris, kai jam siūlo alų, kratosi, tik degtinę gerias; kai siūloma degtinės, purtosi, tik alų vartojas. Bet tezei ir antitezei tinkamą pagarbą atidavęs, jis greitai sukuria sintezę ir geria viską, ką paduoda. Kiaule, sako, ne gi būsi, ir vaišingų lietuvių širdies neatstumsi. Tačiau, kai namo po tokių vaišių parsverdu-liuoja, žmona prisega kiaulės vardą. Ak, tu sistema atbulinė! Kiaule būti

nenorėdamas, vistic, kiaule tampi!

Tiesa, žmona, kaip daugelis moterėlių, gal į pūdyms nušneka, bet Puspipiris, nors keletą kalbų gerai vartoja, tokiose sąlygose namuose nevar-toja nei vienos, ir reiškia tylų protestą. Ką čia bekalbėti?

Anądien Puspipiris skaitė šimtą metų atgal rašiusio dano S. K. Kierkegaardo raštų rinkinį ir apsidžiaugė, kur autorius sėdi Kopenhagos miesto sodne ant suoloelio ir dūmoja:

"Stai, senti, bet esi niekas ir gyvenime nieko nenuveikei. Bet kai pasi-žiūri į gyvenimą, arba pasiskaitai literatūros, kiek šviesių vardų randi! Kiek žvaigždžių! Kaip daug kalbama ir rašoma apie įžymių žmonių gerus darbus, kuriais jie žmonių gyvenimą vis lengvina ir lengvina. Vieni, štai, sugalvoja geležinkelius, kiti automobilius, tretie garlaivius, dar kiti puikias filosofines sistemas, kurios žmogui palengvina dvasią. O tu — ką padarei?"

Kierkegaardas taip susigraudinęs kad tuojau pasirijo padirbėti kryptimi, kuri, regis, viena ir teliko. Visi žmonės gyvenimą lengvina, aš, sako, imsiu jį sunkinti. Jei sunkintojų nebus, ko gera, gyvenimas tiek palengvės kad iš jo tik "pišš" išeis, kaip iš didelio geležies šmoto, kurį nemokša kalvis pasakoje kalė. Kryžių reikia.

Puspipiris, tai perskaitęs, tik rankas patrynė. Štai, sako, bolševikai pasirijo darbininkams gyvenimą palengvinti, bet taip palengvino kad nei bėgt, nei rėkt. O carai, būdavo, gyvenimą Lietuvoje sunkina ir sunkina, tačiau, visgi, būdavo lengviau gyventi negu prie raudono lengvumo.

Tačiau klystų sakantieji, buk kapitalistai gyvenimą lengvina. Aną dieną lietuvių bolševikė skundėsi išvietintai lietuvaitėi gyvenimo sunkumu Kanadoje. Sako, demokratinė sistema ją apsunkino dvejais namais ir dešimčiu tūkstančių bankoje. Kaip ji trokštanti

Lietuvon nuvykti ir lengviau pagyventi! Be abejo, kapitalistinė sistema daugeliui Liaudies Balso skaitytojų gyvenimą apsunkino, apkraudama juos namais, ūkiais, automobiliais, dolariais. Kai kurie (vargšai!) turėjo net po dvi, ar tris pačias, ar vyrus pakelti, neįskaitant čia taip sau pripuolamų meilužių. Sunku! Atbulinė sistema!

Sekmadienio popietį radome Puspipirį prie bažnyčios rūkantį po cigarą su zakrastijonu. Pasirodo, susilažinę iš dolario, kuris sugebės ilgiausį peleną degančiame cigare panoseje palaikyti. Puspirio cigaras jau turejo pusę colio nenukritusių pelenų, zakrastijono kiek daugiau.

— Ką manote, p. Puspipiri, apie Nepr. Lietuvos turinį? — paklausėme. — Brolau, aš ne gegutė girioje kuokuoti, bet, rodos, trūksta rūgšties, gal druskos.

— Kaip tai? — nustebome.

— Vienintelis Amerikos lietuvis, kuriam pavyko po 1940 metų deportacijų iš Sibiro gyvam ištrūkti, Dr. Devenis, anądien amerikiečiams pareiškė, jų spauda per pilka. Komunistai, sako, geriau savo skaitytojus patenkina.

— Negali būti! — sušukome.

— Taip daktaras sakė, — Puspipiris teigė. — Komunistai savo skaitytojus gal patenkina, nes viskam priešingi, viską raugia ir sūdo.

— Tai patariate ir N. Lietuvai viską raugti ir sūdyti?

— Dieve saugok! Tada suėstų skaitytojų širdis, kaip Liaudies Balsas suėdė savųjų, ir jie jau nebegali piktintis kuo piktintis privalo.

— N. Lietuva nekalto turinio, ir tai, žiūrėkite, jau kabinėjamas — nurodėme.

— Tegul kabinėjasi — Puspipiris pradėjo aiškinti (ir prarado dolarį, nes cigaro pelenai nukrito, o zakrastijonas įvarė veik du colius). — Visados bus, kaip mūsų Donelaitis sakė: "Viens

taria, per šviesu; kitam negana šviesos." Tegul N. L. apima visą Kanados lietuvių gyvenimą. Socialistai Čikagon protestuos dėl katalikiškumo, o katalikai raukšys dėl socialistiškumo, bet skaitys, nes norės žinoti, kas dedasi. O komunistai visados godžiai apie save skaito, nes jų spauda nieko apie juos, tik apie fašistus ir kapitalistus, rašo. Viskas geran išeina. Į Visatos gilumas pasižiūrėjęs mūsų Vydūnas teigia: "Nebeliko Visatoje nei gi velniškumo. Nuolatos tikrėjo man, kad visas gyvenimas, koks jis kartais ir nebūtų audringas ir net pragariškas, arba saulėtas, dangiškas, visas jis glūdo nuostabioje globoje, kuri visa nuš-

viečia ir palaimina savo Išmintimi, savo Meile ir safo Galia". Sakau, geriau pirma peiliai paskui meiliai, negu pirma meiliai paskui peiliai, nes pirmuoju keliu prieinama prie taikos, o antruoju prie karo.

— Begigu jums, p. Puspipiri, su Kierkegaardu ponui redaktoriui gyvenimą sunkinti, o su Vydūnu į tolimas jėgas žiūrėti, bet ką sveikas darytumei radaktoriaus suole sedėdamas?

Puspipiris, dolarį zakrastijonui paduodamas, atsakė: "Sugavau varną, iškečiau sparną; neapkalbėkit, pasistiprinkit, sveteliai mano!"

Vyt. Sirvydas

CRANK GRINDING CYLINDER BORING
J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS
AUTO PARTS AUTOMOTIVE MACHINISTS
MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St. FRontenac 0879
corner St. Catherine

J. SILICKAS

GROCER — BUTCHER
BEER & PORTER

5275 Ch. St. Paul.

FI. 0006

RIGO Fish & Chips

5101 BANNANTYNE STREET

VERDUN

J. Staniulis

LITERATURA IR KULTURINIS GYVENIMAS

Jonas Nevardauskas

TYLI NAKTIS

Lyg mirštanti našlaite prie karaliaus sodo,
Elegijoj suklupus meldžiasi naktis.
Aplink žiedai ir lapai jau pajuodo,
Ir miega medžiai ir mėnulio pilnatis.

Svajojau aš kadais, pavargęs žygiuos,
Kad dar kažkur yra tyli naktis.
Kaip jūra man tėvynės pievos lygios,
Margais žiedais žydėjo prieš akis.

Ir pats savim jau imu netikėti,
Nejaugi išsvajota — štai tyli naktis!
Toli paliko vieškeliai dulkėti,
Kodėl ir čia man nerami širdis?

Ko krintat erdvių žvaigždės šviesios,
Juk žemėje, kaip marmuras šalta naktis.
Ir prie altorių baigia degti žvakės tiesios,
Tik liks budėt poeto nerami širdis.

Longlac, 1948.

LIETUVIŲ KULTūros FONDAS

Lietuvių inteligentų tremtinių iniciatyva Vokietijoje įsikūrė Lietuvių Kultūros Fondas. Jo veikimo plotas — visas pasaulis, kur tik yra lietuviai.

Lietuvių Kultūros Fondo įstatų pradžia taip skamba:

A. Pobudis ir tikslas.

1. Lietuvių Kultūros Fondas (LKF) yra organizacija lietuvių kultūrai ūgdyti.

Jis:

a) skatina lietuvių švietimą, meną ir spaudą;

b) steigia arba remia tam tikslui reikalingas mokslo ir meno įstaigas;

c) leidžia bei platina lietuvių laikraščius ir lietuvių mokslininkų ir menininkų kūrinius;

d) medžiagiškai remia visų kultūros sričių lietuvių kūrėjų darbą;

e) steigia muziejus lietuvių kultūros kūriniams saugoti.

2. Lietuvių Kultūros Fondo veikimo plotas — visi pasaulio kraštai, kuriuose gyvena lietuviai.

LKF skyrių gali įsteigti ne mažiau kaip 20 narių.

Visi LKF skyriai, esantieji vienos kurios nors valstybės teritorijoje, jungiasi į vieną teritorinę LKF apygardą. LKF nariais gali būti ne jaunesni, kaip 18 metų lietuviai, išpareigoję siekti LKF tikslų ir moka apygardos nustatytą metinį mokestį. Be tikrųjų narių dar gali būti garbės nariai, LKF mecenatai ir nariai rėmėjai.

Lietuvių Kultūros Fondo steigiamasis komitetas: Liudas Dovydenas, Kun. prof. Stasys Yla, Prof. Vytautas Žemkalnis, Stasys Leskaitis ir Vytautas Alantas.

Keli egzemplioriai LKF įstatų jau gauti ir bus perduoti Kanados lietuviams kultūrininkams susipažinimui.

GERBKIME SAVO LIZDA

(Tęsia iš 1 pusl.)

klumo ir darbštumo! Ju tremties laikas nepanaudojamas beprasmiams dejavimams sunkia savo materialine padėtimi ar neiškiu ateities rytojumi, bet naudojamas pozityviam darbui. Tiek daug įsteigta visokių mokyklų, ypač visokių kursų, kaip antai šoferystės, šaltkalvystės, gailestingų seserų, ir t.t. Mokyklose mokytojai jaunimą mokina ir auklėja už juokingai mažą atlyginimą, o vien idejos vedami. Lietuvių tarpe veikia Raudonojo Kryžiaus, sąvišalpos ir kitokios naudingos organizacijos.

Ir kokios visam tam veikimui sąlygos? ... Jos yra tiesiog pasibaisėtinaai blogos. Užtenka žiemos metu aplankyti kurią pradžios mokyklą, ir pakankamai turėsime įsitikinti darbo varginumui: patalpos šaltos, o mokslo reikalui trūksta mokiniams net reikalingiausių reikmenų.

Tiek daug lietuviai tremtyje išleidžia reguliariai laikraščiu, ir tai vertų didžiausio pasigėrėjimo. Užtenka prisiminti iš daugelio jų "Žiburius", "Aidus", "Mintį". ... O kur knygų rašymas ir jų išleidimas prie tokių sąlygų! Tiesiog tenka stebėtis, kaip tie mūsų tremties rašytojai, sukimšti lageriuose, trukšme ir pusalkaniai, sugeba susikaupti ir išreikšti nuostabiai gražiai savo mintis. Pasakymas, kad jie knygas rašo vien biznio reikalu,

REIKIA TOKIU DAUGIAU

Į mano atsišaukimą dėl pagalbos tremtinių atkvietimui iš Vokietijos "Perskaityk, pagalvok ir padėk", praėjo mėnesio "NL" ir "Naujienose" atsiliepė:

1. Mr. Ch. Blazaitis iš Caistor Centre, netoli Hamiltono. Žada kambarį sužadėtinei.

2. Mrs. P. Klasavitch iš St. Catharines, netoli Montreal. Žada 4 kambarius šeimai.

Jautriesiems tautiečiams nuoširdžiai dėkoju!

Pr. Rudinskas
Igaliotinis Emigracijos Reikalams.

ATSIUSTA PAMINET

1. Klemensas Jūra, TREMTINIO AŠARA, lyrika, 72 pusl., išleista 1948 m. Vokietijoje, iliustracijos Vytauto Gavėno.

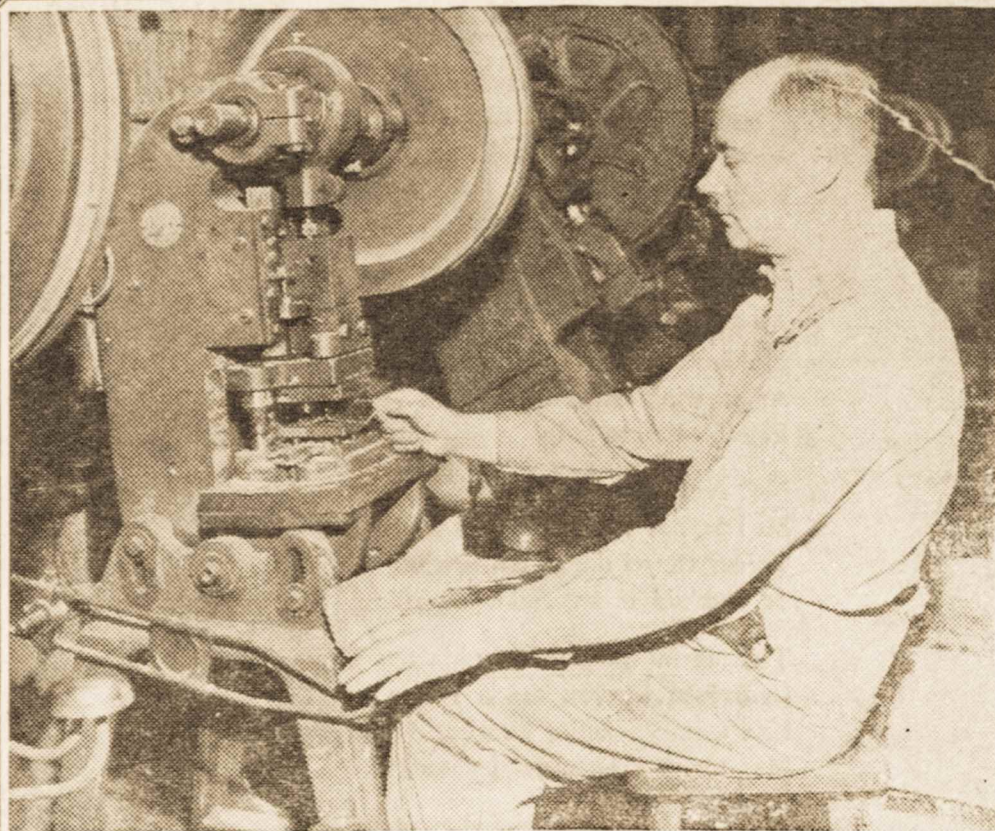
2. AUKA, Nr. 3, Sielovados žurnalas, leidžia Šv. Sosto Delegatura (14a) Kirchheim-Teck, Steingaust 18, Kaina RM. 5.00.

3. J. Švaistas, RAŠAU SAU, tremtinės užrašai, 80 pusl., 1947 m., "Minties" leidinys, Postfach 110, Memmingen, Germany, US Zone.

4. Pulgis Andriusis, SIUNTINELIS IŠ AMERIKOS, antroji tremties humoro knyga, 95 pusl., 1947 m., "Sūdavijs" leidinys. Gaunama: P. P. Jaras, 10 S. Pulaski Street, Baltimore 23, MD.

5. Kazys Bradūnas, VILNIAUS VARPAL, sonetai, iliustravo L. Vilimas, 30 pusl., 1947 m., PATRIA leidinys. Gaunama: P. P. Jaras, 10 S. Pulaski Street Baltimore 23, MD.

6. B. Babrauskas, LIETUVOS KELI, Lietuvių literatūros rinktiniai raštai Atžalyno leidinys. Knyga gaunama: Atžalynas, 7682 Edward St., Ville Lasalle, Montreal.

AMBASADORIAI LIKUSIEMS TREMTYJE. Užjūriuose lietuviai tremtiniai yra tarytum ambasadoriai pasilikusiems Vokietijoje. Iš jų darbo ir elgesio kiekvienas kraštas sprendžia dėl tolimesnio DP išleidimo.

Atvykę lietuviai iš Europos tuojau pat imasi bet kurio darbo, kad užsipelnytų patys sau duonos kąsnį ir niekam nebūtų našta.

Paveiksle matome prie mašinos dirbantį Gen. J. Černių, kuris gyvena Newark, N.Y. Lietuvoje jis buvo valstybės Ministrų pirmininku ir Generalinio štabo viršininku. Atvykęs į Ameriką jis tuoj ėmėsi tokį darbą, koks pirmiausiai pasiseke gauti. Apie Gen. Černių ir jo tokią pažiūrą plačiai rašoma amerikiečių spaudoje.

būtų žemiausias paniekimas lietuvių rašytojų!

Kad bendruomeniniame lagerių gyvenime gali pasitaikyti vienas kitas nesklandumas, yra labai paprastas dalykas. Nėra niekur namų be dūmų. Tų nelaimingųjų nervai per trijų metų tremtį ir visokius išgyvenimus taip pat gali persitempti. Jei pusalkanis šeimos tėvas, savo alkanus vaikučius maitindamas, stengiasi koku nors būdu, ypač mainų formoje, parūpinti duonos kąsnį, reikia laikyti ne nusikaltimu, o tikrumo vieni rūpestingumu.

Apie pabaltiečių tremtinių elgesį, ir ypač apie lietuvių elgesį, labai gražiai atsiliepia Vakarų alijantų lagerių vadovybės. Lietuvius jos laiko labai sąžiningais, kultūringais, darbščiais ir aukštos pagarbos vertais žmonėmis. Ir Kanada simpatizuoja lietuvių emigrantams, kurių dauguma labai gražiai savo sąžiningu darbu yra užsirekomendavę *Vien per kritikos akinius žvelgti į amos bėkovojančius mūsų tautiečius galima arba iš nesusipratimo arba iš blogos valios, būvusius nelaimingus likimo bičiulius teprišimenant vien dvasioje, o ne pastangomis jiems pagelbėti!*

Mes patys savo likimo kalviai

Ir iš viso, naujai atvykę į Kanadą lietuviai turi būti labai atsargūs savo teigimuose arba neigimuose. Čia iš seniau gyvenę lietuviai atvykusiuose nori matyti vien kultūringus žmones, kurie atstovauja Nepriklausomybės laikų Lietuvą. Jie atvykusiuose deda didžiausias viltis ateities kultūriniam lietuvių darbui Kanadoje. Kiekvienas jų žodis ar veiksmas yra labai vietinių krikščiai įjamas. Nuo naujai atvykusiųjų vienokio ar kitokio elgesio priklausys vietinių apie juos susidaro nuomonė, tolimesnis nuoširdumas arba nusivylimas.

Kas blogai bando aiškinti tremtinių gyvenimą, tas niekina ir pats save, nes dar neseniai tremties gyvenimas buvo ir jo gyvenimas. Kas bando apie tremtinius Vokietijoje vien is neigiamos pusės atsiliepti, tas tuo pačiu bando jiems pakenkti, nuteikdamas vietinius

lietuvius prieš bet kokią pagalbą jiems. O to pasėkas turėtume mes kiekvienas gerai suprasti!

Iš viso, naujai atvykusiems lietuviams tenka nuoširdžiausiai linkėti išlikti tuo, kuo iki šiol būta: sąžiningais ir vieningais lietuviams! Atvykusi matė praeityje daug skurdo ir paniekos bei nusivylimų. O tai tenka nepamiršti ir ateičiai, ir iš viso to pasimokyti. Likimas atvykusiesiems į Kanadą lėmė išvengti ištremimo, o kartu ir sunkaus tolimesnio gyvenimo lageriuose. Bet už tai tenka tam pačiam likimui atsidėkoti, liekant vertais lietuvių vardo asmenybėmis.

Naujai atvykusiųjų ypač tarpusavyje turi pasižymėti vieningumu, susiklausymu ir davimu gero pavyzdžio kitiems. Ypač tenka linkėti vengti puikybės ar įsivaizdavimų. Šios dvi nelaimingos savybės Kanadoje yra labai blogai vertinamos, o jų auka paprastai čia susilaukia pajuokos ir pasigailėjimo. Įvykusius tarpusavyje kuklius nesusipratimus tenka tyliai, be viešumoje atgarsio, likviduoti, kitaip nebus išlaikyta konkurencija prieš kitą manančius lietuvių. *Zinokime, kad Kanadoje yra žmonių, kurie vien laukia mūsų klaidų išskelimo viešumoje ir jomis visada siengsis pasinaudoti, ne vien mūsų nenaudai, bet ir tolimesnei lietuvių emigracijai pakenti.* Naujai atvykusiųjų turi būti vienas kitam broliu ir bičiuliu, kam ir netaktą padarius, nesistengti pasityčioti, o draugiškai perspėti ir patarti.

Jūs, naujai atvykusiųjų, misija didžiojoje ir demokratiškoje Kanadoje yra nepaprastai didelė ir atsakominga! Savo darbšumu, pavyzdžiu ir lietuvišku nuoširdumu, jūs galite atnaujinti Kanados lietuvių veidą. Savo pastangomis visa pavyzdžiai ir rimtai atlikti, jus atidarysite plačiau duris mūsų tremtinių tautiečių emigracijai į Kanadą! Prisiminkime gerai ir visada, kad niekas negali tiek sau ir kitiems lietuviams savo neapgalvotų elegezių pakenkti, kaip tik MES PATYS. Ir tik MES PATYS esame savo ir bendrai visų lietuvių reikalų ir kilniausių siekių Kanadoje likimo kalviai!

J. B.

Naujas "Ausros" horo dirigentas

Per įvykusį prieš trumpą laiką Toronto "Ausros" horo gražių ir gerai pasisekusių koncertų, minėto horo vadovavimą ilgametis dirigentas p. Pr. Motiejūnas perdavė p. A. Dvarioniui.

Ponas Pr. Motiejūnas "Ausros" horui vadovauja nuo pat jo įsisteigimo, (nuo 1931 metų), ir ne karta melodinomis lietuviškomis dainomis Toronto lietuvių guodė ir linksmino. "Ausros" horas su pasisekimu yra koncertavęs ir USA. Ponas Motiejūnas nėra koks dirigavimo specialistas, bet savo igimtu dainai nuoširdumu ir nepaprastai didelėmis asmeninėmis pastangomis viską atsiekdavo.

Per visą p. Motiejūno dirigavimo laikotarpį artimiausiu jo bendradarbiu, o kartu ir prie horo įsteigimo iniciatoriumi buvo p. Liūdas Pocius. Šio tylaus, bet darbštaus ir gabaus visuomenės darbuotojo nuopelnai "Ausros" hore yra neabejotinai labai dideli. Ponas L. Pocius yra gabus pijanistas ir per visą laiką uoliai ir sąžiningai visada akomponuodavo horui ant pijano.

Muzikas A. Dvarionis neseniai yra atvykęs į Toronto iš Danijos. Lietuvoje yra labai pasižymėjęs kaip daininkas, ir yra nepaprastai didelį skaičių įdainavęs patefono plokštelėse lietuviškų dainų. Ponas Dvarionas taip

pat Kauno valstybiniame teatre sekmingai dirigavo sudėtingiems horams. Toronte jis tuojau gavo savo specialybėje darbą prie pijanų.

Seniesiems "Ausros" horo iniciatoriams ir nepailstamiems darbuotojams, p.p. Motiejūnui ir L. Pociui, iš lietuvių visuomenės tenka aukščiausia pagarba ir giliausia padėka, o naujam dirigentui p. Dvarioniui tenka nuoširdžiai palinkėti gausio pasisekimo. Tikėkimės, kad gerb. Iniciatoriai savo patyrimu ir toliau liks artimi ir nuoširdūs "Ausros" horo bičiuliai ir bendradarbiai.

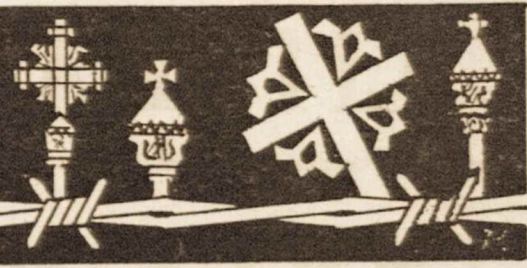
Torontietis.

BALFO RUBU VAJUS

Visoje Amerikoje vykdomas plataus masto BALFO rūbų rinkimo vajus lietuviams tremtiniams Vokietijoje šelpti. Svarbiausia — žieminiai rūbai ir apavas. Norima surinkti vasaros metu, kad ligi žiemos jie galėtų būti aptvarkyti ir laiku pasiekti tremtinius. Tarptautinė tremtinių globa vis liešėja, todėl užjūrio tautiečių parama tampa kas kart reikalingesne.

IŠ PAVERGOTOS TĖVYNĖS

Baltijos Zuvedra

AR GRISIM MES?

Ar grįšim mes vėl numylėton žemėn,
Kaip grįšt pavasarį iš pietų vyturiai?
Ar bus dangus mums visada aptemęs
Ir nebesvies mums aušros spinduliai?

Ar grįšim mes atgal prie Aušros Vartų
Maldaut palaimos šaliai iš dangaus?
Ar susirinksim kada nos visi vėl kartu
Prie Gedimino kalno mums brangaus?

Ne! Nevilčiai sielų neturi būti vietos!—
Mes grįšim vėl į Tėviškės laukus
Toliau varyti darbą ten pradėtą
Ir išsklaidyti susirinkusius rūkus.

Tiek darbo daug mus laukia ten Tėvynėj!
Griūvėsių kruvos laukia rankų mūsų!
Kad atstatyti židinį gimtinį,
Mes turim grįšt atgal į namus!

Aušros Marija, žingsnius mus lydėk
Nuvargus grįžtant į savus namus,
Palūžtantiems kely Tu padėk
Keliantiesiems mums Golotos erškėčių kelius.

Braunau, 1945.423.

LIUDNAM PRISIMINIMUI

(Tąsa iš 1 pusl.)

Sunkvežimiai zujo dieną ir naktį.
Lietuvių tauta skendo ašarose, sielvarte ir kraujuje. JUOS VEŽE...

Rusų leidžiamoji, Kanados lietuvių spauda šiame klausime taip pat dažnai nebesusigauja. Kartais rašo: "Išvežė priešvalstybinį liaudies priešų elementą" Kitur: "Kad apsaugojus nuo karo grėsmės buvo išvežti geriausi liaudies sūnūs" "Jie buvo vežami labai gerame aprūpinime" Jie rašo, nes taip įsakyta. Jų daugumas yra skaitę Maskvos TSR Sąjungos Valstybės Saugumo Liaudies Komisarų Pavaduotojo SEROV garsųjį slapto įsakymą, kuris buvo paskelbtas visoje pokarinėje lietuvių spaudoje. Įsakyme aiškiai buvo pabrėžta, kad pradžiai iš Lietuvos turi būti išvežta 700.000 lietuvių. Imti visus, kas save vadina lietuvių patriotu. Šis SEROV įsakymas be komentarų atsako į visus melaginguosius, Maskvai persidavėlių išvedžiojimus. Kad jie buvo vežami "labai gerame aprūpinime" malonus skaitytojas pasidarys sau išvadą iš čia pridėdama laiško. Laiškas buvo pasiūstas slapta iš ešalono, sveikatos liaudies komisarų pavaduotojui Dr. J. Parnarauskui. Jis tremtinio nepasirašytas, bet, matomai, tremtinys yra Parnarausko pažįstamas. Rašytas Birželio 21 D., N. Vilnioje:

"Daktare, sveikinu iš paselencų ašelono. Gyvename blogesnėse sąlygose negu gyvuliai: truksta oro, trokštame ir badaujame. Už ką? Pagaliau, jei jau mums tūkstančiams suaugusių kiek galėtų taikinti bausmę, tai už ką kenčia maži vaikai? Jei jau norėjote mus išžudyti, tai reikėjo rasti gražesnę būdą — skiepijimą bacilomis ir būtų iš karto baigta, ar kita kurią priemonę rasti. Daktare, visko tikėjau iš komisarų tarybos, bet kad tūkstančius lietuvių iš Lietuvos išsiųstumėte, kad laidotumėte tautą, kad būtų mėtė tautos duobkasiai niekuomet nesitikėjau. Vadinas, jus pritariate tautos žudymui, tautos sunaikinimui. Tai pirmas įvykis istorijoje. Kerštas — žemiausiai puolusio žmogaus džiaugsmas. Keršijama tik nusikaltusiems, bet ne tūkstančiams vaikų ir moterų.

Bukite prakeikti Lieuvos valstybės ir tautos duobkasiai! Iš Elenos per-

duok tokius pat sveikinimus ir linkėjimus komisarui Girdzijauskui."

Laiškas yra aiškus be komentarų. Per pirmąją lietuvių tautos naikimo dieną, birželio 14-tą, buvo surinkta ir išvežta 871 vagonas su 21,755 asmenų. Sekančią dieną šis skaičius pakilo iki 35000. Kaip iš slaptai Lietuvą pasiekusių laiškų matosi, didžiausias tremtinių skaičius buvo išvežtas į tolimiausią Rusijos vietą, į nepakenčiamas lietuviams klimatinės sąlygas: Altajus, Sibiras, Kazakstanas.

Ne vien lietuvius ištiko žiaurusis likimas, ištiko ir mūsų broliškuosius kaimynus Latvijus ir Estus. Ir jie tomis dienomis paskendo sielvarte ir ašarose, ir jų tautų dalys išvyko "savanoriškai" lengvai mirčiai Sibiran.

Trys nedidelės tautos prie Baltijos šiandien tebepergyvena teroro, baimės ir naikimo dienas. Trys didelės kraujuotos žaizdos pasaulio teisingumo sąžinėje liktu, jei nežinomasis likimo ratas leistų prie Baltijos supilti trijų, taikingų ramių, tautų kapą.

Leonas Girinis

PETYS I PETI...

(Tąsa iš 1 pusl.)

Kanadoje ypač paastrėjo šimet. Komunistinės pakraipos srovė, nors ir neskaitlinga aktyviais nariais, tačiau jau senai susiorganizavusi ir savo propaganda per visą dešimtą metų spėjusi apnuodyti gana žymią mūsų tautiečių dalį. Dabar, atvykus dideliui skaičiui gyvųjų bolševistinės Lietuvos liudininkų, komunistinė propaganda pasidarė atsargesnė, tačiau lietuvių tautai pragaistingas darbas išeivių tarpe varomas dar su didesniu atkaklumu. Ir daugelis iš jų nuoširdžiai nebežino kam tikėti: ar per visą dešimtmetį garbintam komunistiniam rojui, ar iš to rojaus pabėgusiųjų liudijimams.

Tautinio nusistatymo lietuvių kovos priskyje stovi Kanados Lietuvių Taryba. Jai tenka nepaprastai sunkus uždavinys. Reikia kovoti su organizuotu priešu, reikia patiems organizuoti steigiant skyrius reikia leisti "Nepriklausomą Lietuvą", reikia organizuoti savo spaustuve, reikia rūpintis atvykstančiųjų tremtinių globa, informacija, imigracijos reikalais ir tt. Nė vienas darbas negali būti nei atidėtas, nei apleistas.

Visam tam reikia žmonių ir lėšų. Žmonių dar galima būtų rasti, tačiau šiame krašte viską nulemia lėšų klausimas, kurių suorganizavimas nėra lengvas. Kaip jau anksčiau minėta, dalis mūsų tautiečių kovą už Lietuvos laisvę, tremtinių globą, šalpą ir pn.,

laiko "politika" ir Dieve gink, nebandyk to klausimo kelti "bepartyvinėse", "neprigulmingose" ar kitokiose ekonominėse lietuvių organizacijose. Tuo tarpu tos "nepolitinės" organizacijos plačiausiai mastu išnaudojamos komunistinės krypties užmaskuotoms visokioms pašalpinėms, literatūros ir kitokioms draugijoms. Mat, ten eina reikalas apie "Raudonąją Lietuvą", todėl prie politikos neprisiskaito... Kita tautiečių dalis širdyje laisvės kovos minčiai pritaria, bet nenori nė piršto pakrutinti jai paremti: "Jūs darykit, o mes pažiūrėsime..."

Lieka užgrūdinti patriotai senieji lietuviai, kurių gausios kolonijos išsimėtę po visą Kanadą, ir naujai atvykstantieji tremtiniai. Jie ir neša ant savo pečių visą tą naštą. Šiuo metu sparčiai vyksta jų telkimasis į K.L.T. skyrius, kas neabejotinai užtikrins žymiai geresnius rezultatus, kaip kad ligšiolinės išblaškytos pastangos. Kadangi šie metai yra organizaciniai metai, tai ir jėgų įtempimas turi būti didžiausias. Šalia skyrių steigimo ir organizavimo, šiuo metu pagrindinis dalykas yra lėšų organizavimas. Jam turi būti išnaudoti visi keliai: įvairiausiai parengimai, aukų rinkimas, "NL" platinimas, šėrų platinimas, o kartu ir kreipimasis į mūsų minčiai pritariančias kitas organizacijas. K.L. Tarybos vedama kova nėra vienos kurios grupės kova. Tai visų patriotų

lietuvių reikalas. Todėl užmirškime smulkius ginčus, pasaulėžiūrinius skirtumus, asmeniškumus nesutarimus ir dėkimės į bendrą darbą.

Pirmieji žingsniai visada sunkūs. Tačiau pradžia padaryta gera. Skyriai steigiasi, mažesnės lietuvių grupės renka igaliotinius, stiprėja ryšiai su centru ir iki rudens turėsime galingą lietuvių organizaciją Kanadoje. Kartu su periferija stiprės ir centras, kuriuo dabar pagrįstai ne vienas galėtų nusiskusti. Tačiau neužmirškime, kad tuo tarpu visi darbuotojai pririšti įmonėse ir organizacinį darbą dirba tik atliekamu laiku. Todėl nepykime, jei daug kas suvėluojama, padaroma klaidų ir tt. "Kas nedirba, tas neklysta", — sako graži lietuviška patarlė.

Mūsų priešai, žinoma, apsidžiaugs dėl šio kreipimosi į Kanados lietuvių visuomenę, išpranašaus dar kartą greitą "NL" galą ir tt. Tačiau iš tų, kurie kiekvieną mūsų žodį išnaudoja piktam, mes nieko kito ir tikėtis negalime. Šis kreipimasis taikomas ne priešams, o tiems, kuriems laisva Lietuva yra idealas, kurie nepriklauso Lietuvą mindžiojančio bolševizmo garbintojams ir kurie nuoširdžiai nori matyti Kanados lietuvių patriotinėje, o ne Maskvos vadovaujamoje internacionalinėje, kad ir gražiausiais vardaais prisidengusioje, organizacijoje.

Šie metai tautinio nusistatymo lietuviams Kanadoje yra didysis organizacinis kvotimas, kurio pasisekimas priklausys nuo mūsų pasiryžimo ir ištvermės.

SOVIETINIS PRAGARAS TUL-URALE

(Iš "Laisvoji Lietuva", Uragvajus)

Ir pro hermetiškai uždarytą Rusijos (uždangą) vis atklysta naujų žinių apie išvežtųjų likimą. Šį kartą iš vieno liūdininko patirta apie tremtinius, esančius Tul - Uralo darbo stovykloje. Ši stovykla randasi prie upės Ural Magnitogorsko srityje ir priklauso centrinei (Gorki) darbo stovyklų grupei. Šioje stovykloje esama pusantro milijono tremtinių — žmonių iš visos rytų Europos, jų tarpe iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, apie 200.000 vokiečių karo belaisvių ir buvusių rusų karo belaisvių Vokietijoje. Tai milžiniška apie 75 km ilgio ir 40 km pločio pilkū niūrų barakų stovykla su daugybe įvairių dirbtuvių bei fabrikų.

Didesnė dalis lietuvių į šią stovyklą buvo atgabenti 1946 m. su šeimomis ir be šeimų. Atvežtieji su šeimomis buvo tuojau atskirti — vaikai nuo tėvų, vyrai nuo žmonių — ir griežtai izoliuoti. 1947 m. pavasarį atgabenta daugiausia lietuvių partizanų šeimų. Iš jų pasakotojas sužinojęs, kad Baltijos valstybėse ir Lenkijoje vyksta smarki partizanų kovos su maskoliškais okupantais.

Tremtiniai dirba kalnų pramonėje, metalų kasyklose, lėktuvų motorų, tankų, šaudmenų, laivų ir kituose fabrikuose. Darbas vykdomas dviem pamainomis: pirmoji pamaina pradeda darbą 5 val. ryto ir dirba iki 5 val. vakaro su vienos valandos pietų pertraukos. Antroji pamaina — nuo 5 val. vakaro ligi 5 val. ryto. O buvusieji rusų karo belaisviai Vokietijoje per parą dirba 14 valandų dažniausiai nakties metu.

Tremtiniai suskirstyti į grupes po 6 vyrus; kiekviena grupė į rankas gauna vieną kg. duonos, o 30 gramų riebalų ir 150 gramų mėsos atiduodama į bendrą virtuvę. Sriuba verda ma iš runkelių ir griežčių. Tai ir

visas maistas. Rusai būvę karo belaisviai Vokietijoje gauna dar blogesnę maistą už pasidavimą. Visi tenai dirbantieji vergai nebeįsivaizduoja žmones. Jie visi išbadėję iki mirties, pusuogi nuplyšę, milijardų parazitų ėdami ir azijatų sargybinių kankinami bei mušami. Nuo 12 iki 18 metų vaikai mokomi karinio mokslo ir kiekviena tautybė turi savo ženkla. Vaikus mokina vokiečiai karininkai belaisviai. Stovyklą saugo taip pat patikėti ir ginkluoti vokiečiai kariai belaisviai. Jie, arba šie vokiečiai turi daug geresnes gyvenimo sąlygas negu patys rusai. Iš maršalo Pauliniaus ir generolo Seydlitzo armijų yra sudaryta apie 1 milijono vyrų kariuomenė ir vadinasi (Laisvosios Vokietijos armija. Jos štabas randasi Tuloje. Armija vadovauja pats marš. Paulius, o jo padėjėju yra Seydlitz. Bolševikai tikisi šią armiją panaudoti karui Vokietiją užgrobti. Dabar Pauliaus štabas asas atkeltas į Stetiną — Red.)

Stovyklos vergai ne visi gyvais išlaiko 2 metus. Mirusius pamaino naujais vergais.

T. G. - sas.

PARDUODAM NAMUS

ATLIEKAM UGNIES, VAGYSCIŲ, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t. t. APDRAUDA
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MESINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 flatu duplexus — visi moderniski
Naujus 4 flatu duplexus — visi moderniski

Taipgi

Turime keleta 2, 4, 6 flatu namus,
Pastatytus 5-10 metu atgal

Rasykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniskai
Mes esame ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D
4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir
vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell Bennett, Manager & Owner

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ZINOMAS

LAI DOTUVIU

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJŲ VISADA PASIRUOSES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

ATVITRAI KALBANT

Idomų dalykų užtinki, bevertydamas Maskvos šloviniui skirtą "pažangių" brevioriaus "Liaudies Balso" puslapius. Kartais šis laikraštis savo "pažangių" išradingumu tiesiog apstulbina skaitytoją.

Bus teiriamas Prez. Trumanas

Minėtas laikraštis, komentuodamas pasaulio įvykius, staiga padaro nepaprastą atradimą: "Mes daug kartų girdėjome, kad Jungtinės Tautos negali nieko atlikti už tai, jog Tarybų Sąjunga vetuoja jų tarimus. Kad tai melas, šiandien jau aišku. Palestinos klausimu jokio veto nebuvo. Priešingai — Tarybų Sąjunga pritarė amerikiečių planui ir "pakartotinai ragino, kad jis būtų įgyvendintas" ... ("L.B." Nr. 862).

Tuo tarpu prez. H. S. Trumanas pas-kutineje savo kalboje kongreso atstovams Tarybų Sąjungą šitaip atestavo: "Ši tauta per trumpesnį kaip dvejų metų laikotarpį panaudojo veto teisę prieš 21 klausimą, pateiktą spresti". Ryšium su tuo, kaip praneša mūsų jūmoristinis korespondentas iš Toronto, "L.B." redaktoriai prez. Trumaną už istorinių faktų klastojimą žada patraukti teismo atsakomybėn ...

Kodel Gromyko nepavartojo veto

Tas pats jūmoristinis korespondentas mus informuoja iš LAKE SUCCESSO, kodel drg. Gromyko Palestinos klausime nepavartojo veto. Jo gerai nepatikrintomis žiniomis drg. Gromyko tos lemtingos dienos išvakarėse dalyvavo nugėrime pas drg. Bimbą, buvo labai nuvargęs ir U.N. O. Saugumo Tarybos posėdžio metu, kai buvo balsuojama už Palestinos padalinimą, miegojo užsikniaubęs ant žaliojo posėdžių stalo. Atsibudo tik-tai, kada balsai jau buvo suskaičiuoti. Tada žinoma, per vėlu vetuoti ...

Kai VKP (b) prabyla Lietuvių vardu

Neperseniausiai "L.B.", o taipogi ir kita panašaus žanro ir spalvos spauda, paskelbė "Lietuvos inteligentų atsišaukimą" į karo audros išblaškytus tautiečius.

Pirmiausia tenka pastebėti, kad jau pats šis atsišaukimo pavadinimas prashauna pro šalį: dešimtys tūkstančių mūsų tautiečių iš savo tėvynės buvo išvyti ne karo audros, o sovietų NKVD teroro veiksmų, kuriuos jie patys patyrė pirmosios okupacijos metu. Tik dėl šios liūdno patirties ir dėl dabar tebesiaučiančio teroro negrįžtama namo. Todėl atsišaukimą reikėjo pavadinti — "Lietuvių inteligentų atsišaukimu į NKVD teroro išblaškytus tautiečius" ...

Antra — mums pakankamai aišku, kaip tokie atsišaukimai komunistiniame rojuje ruošiami. Jie paprastai parašomi VKP (b) rusų sekretorių, kurie laisvai, niekeno neigalioji, naudojasi visų gyventojų vardu. Taigi, ir ši kartą, atrodo, lietuvių inteligentus "pavadavo" VKP (b). Bent jau klaidos pasirašiusių pavardėse ir tituluose kalba už tai. Štai keletas charakteringesnių pavyzdžių: Kompozitorius J. Dambrauskas padarytas ... dramos aktorium, iš baletmeisterio Kelbausko sutvertas Kalbauskas, iš aktoriaus Radzevičiaus padirdintas Redzevičius ir t.t. Tačiau charakteringiausia, kad "pasirašiusių" eilėse be poetų — K. Borutos, K. Jakubėno, K. Inčiūros nėra ir mūsų populiaraus dramaturgo Petro Vaičiūno pavardės. Ar tik nebus visagalinti NKVD ir ji "sveikatai pataisyti" perkeldinusi kur nors į Krasnojarsko rajoną?

Esesininkai ir raganos užpuole drg. Yla

"L.B." rašeiva J. Yla baisiausiai išgąsty šaukia: "Tiems lietuviams, kurie bando susiristi su laisvais Ka-

nados lietuviais ("pažangiaisiais" — V. K.), grumoją pavojus patekti į esesininkų rankas. Kai kuriems jau teko paragauti jų smūgių". ("L.B." Nr. 862). Čia jis, be abejo, turi galvoje naujai atvykstančius DP. Reikalas, anot drg. J. Ylos, esąs labai rimtas ir aliarmuojantis, nes visas miškų kirtėjų stovyklas užplūdo ... esesininkai. Girdi, kai kuriose vietovėse pasirodė net uniformuoti SS, atseit, parašutininkų divizija.

Ar tik nebus drg. J. Ylai, kaip tam pasakos katinui, kopūstlapis ant uodegos galiuko užkrięs ... Kanados saugumo karininkai, rodos, kiekvienam D.P. nuodugniai apžiūrėjo pažastis, ieškodami SS ženklų ir, jeigu ten atrodė nors ir nekalčiausią apgamėlę, tokiam nebuvo leista įvažiuoti į Kanadą. Tad iš kur tas esesininkų (ir dargi uniformuotų!) antplūdis?

Nė be reikalo, tur būt, kitame "L.B." numeryje tas pats drg. J. Yla nei iš šio nei iš to savo skaitytojams ima dėstyti ... raganų gaudymo tikslus ("L.B." Nr. 865). — Jam, matyt, ir raganų esama ...

Verkia Puodas, Kad Katilas Juodas

"L.B." Nr. 862 talpina pulkininko Petronio atsišaukimą į lietuvių karius ir karininkus, šiuo metu esančius ištremime.

Vilniuje sėdintis ir sovietų pulkininko uniforma dėvintis karininkas gieda: "Nejaugi lietuvių karininkai iš tikrųjų mano, kad naudingiau žūti svetimišalių legijonuose, pardavinėti savo finzines jėgas už duonos kąsnį svetimiesiems išnaudotojams ir žūti be pėdsako svetimuose kraštuose, tarp svetimų žmonių, žūti už svetimus interesus, negu grįžti laisvam ir garbingam gyvenimui į savo tėvynę". Taip kalba tas, kuris savo krašto laisvą gyvenimą ir tautinius interesus už paprasčiausią duonos kąsnį iškeitė į sovietinę okupanto uniformą, ir dar gi pyksta, kad kiti nenori jo pavyzdžiu pasekti. Ak, rauda puodas, kad katilas juodas ...

Vyt. Kastytis

PAIESKOMI

JUS ESATE PAIESKOMI ARTIMUJU

— Boss Vilius, atvykęs 1928 m. į Montreal,
— Ūkelis Bronius, sūnus Silvestro, Kūlokų km., Liudvinavo vlsč.,
— Tautvaišas B. ir Jasutis, išvykę Kanadon apie 1929 m. iš Žagarės miestelio,
— Liutkevičių šeima, gyvenanti Tillsonburg, Ont.,
— Žakšauskas Pranas, Liudvinavo km., Jurbarko vlsč.,
— Pauplys Antanas, Kunigiškių km., Veprių vlsč.,
— Galdikienė Aleksandra, Vendžio-galos km., Kėdainių apskr.,
— Jurgionis Juozas, Likiškių km., Alytaus vlsč.,
— Fridrikis Ermonas, Kybartu m., Vilkaviškio apskr.,
— Vincius Adomas, Nuotekų km., Pabaisko vlsč.,
— Griškevičius Kazys, Vingravos km., Žemaitkiemio vlsč.,
— Maseckaitė Marijona, Jovaišikės km., Plungės vlsč.,
— Pakalniškytė Marijona, — Bartkiene (65 m), Juodupio km., Kretingos apskr.,
— Bartkus Benediktas (27-8 m) ir Bartkutė,
— Banilius Stasys (24-25 m.), Radviliškio m. Šiaulių apskr.,
— Pilkauskas Viktoras, atvykęs Kanadon 1947 m. iš Oberleningen,
— Prancevičienė — Kalėdaite Juzė, Liudvinavo m.,
— Miknaitienė — Šdytė, Liudvinavo m.,
— Treigys Vincentas,

— Babonas Povilas, Juodkėnų km., Girkalnio vlsč.,
— Gandrimų Jono ir Vinco, Var-naičių km., Batakių m.,
— Ivanauskas Antanas, Valų km., Žemaitkiemio vlsč.,
— Kleiza Juozas,
— Samalionis Mykolas, Pernaravos km., Kėdainių apskr.,
— Pocius Kazimiero, žmonos ir vaikų,
— Sakavičius Jonas, Butrimonių vlsč., Alytaus apskr.,
— Nargelienė Stefanija, gyvenanti Montreal,
— Neverauskas Stasys, Klepų km., Sintautu vlsč.,
— Neverauskaitės Agutė ir Natrali-ja, Klepų km., Sintautų vlsč.,
— Kiemeliauskas Vladas, kilęs nuo Kaišėdorių, Trakų apskr, paieško giminaičio ir pažįstamų, kilusių iš Bu-blių km., Žiežmarių vlsč., Trakų apskr.,
— Bagdonavičius, buvęs Žigaičiuose vargonininku, paskui studijavęs Šiau-liuose muzikos mokykloje,
— Vidras Mykolas, Girininkų km., Tauragės vlsč.,
— Samoška Jurgis, kilęs iš Tau-ragės,
— Balčiūnas Feliksas, Vizgiūnų km., Kupiškio vlsč.,
— Paulauskienė, Mantviliškio km., Krakių vlsč.,
— Andriuskevičius Antanas, išvykęs Kanadon iš Mažoniškės km., Kražių vlsč., Raseinių apskr.,
— Vegnerienė Ona, kilusi iš Vil-kaviškio, išvykusi 1925 m. į Albertą

AUKOS

Aukos "Nepriklausomai Lietuvai".

Is East Malartic, Ont.

Oželis V.	\$ 6.00
Jotautas J.	5.00
Mikštas M.	5.00
Rutkauskas J.	5.00
Staškus J.	5.00
Zgrunda J.	5.00
Kiti 8 asmenys	35.00
	\$66.00

Is St. Boniface, Man.

Januška M.	\$10.00
Zavaskai M. V.	10.00
Bukauskas M.	3.00
Urboniene O.	2.00
Saviekas J.	1.00
Blusis P.	1.00
Daubariene M.	1.00
Paliliumiene E.	1.00
	\$29.00

Is Port Colbrone, Ont.

Radvila J.	\$25.00
-----------------	---------

Is Temagani, Ont.

Mačiulaitis E.	\$ 3.00
Stonkus J.	3.00
Kobelskas V.	3.00
Naujokas J.	3.00
Sakalas P.	2.00
Kukalis L.	2.00
	\$19.00

Perth, Ont.

Bathurst Feldspar Mines Ltd., Perth, Ont., lietuvių grupė savo susirinkime atstovai rinkti ryšio palaikymui su K.L.C.T., paaukojo "Nepriklausomai Lietuvai":

Dirsė Bronius	\$ 2.00
Baranšiukas S.	2.00
Dubininkas J.	2.00
Kazlauskas J.	4.00
Bendorius V.	2.00
Dailydė J.	2.00
Stankevičius S.	2.00
Bočkus A.	2.00
Dirsė A.	2.00
Zigmantas J.	5.00
	\$25.00

Val d'Or, Que.

Val d'Or K.L.T. skyriaus susirinkime surinktų aukų pusė buvo paskirta antikomunistinės demonstracijos išlaidoms padėsti, o pusė — \$14.20 persiųsta "Nepriklausomai Lietuvai".

Is Pickle Crow, Ont.

Janeliūnas J.	\$ 3.00
Krivickas M.	3.00
Stulpinas K.	3.00

"Nepriklausoma Lietuva" nuoširdžiai dėkoja visiems duosniesiems aukotojams, kurie savo auka padaršina nugalėti didžiausius besikuriančio laikraščio sunkumus.
(Tąsa sekanč. Nr.)

AUKOS KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBAI

Longlac, Ont.

Longlac K.L.T. skyriaus steigiamojo susirinkimo metu surinkta aukų K.L.C. Tarybai \$69.00. Aukotojų sąrašą paskebsime sekančiame numeryje.

Val d'Or, Que.

Val d'Or K.L.T. skyrius prisiuntė K.L. Centro Tarybai 50% surinkto už antrąjį metų ketvirtį nario mokesčio, viso \$54.00.

Kanados Lietuvių Centro Taryba visiems aukotojams ir rėmėjams nuoširdžiai dėkoja.

IESKO - SIULO

Smulkių skelbimų kaina: iki 15 žodžių \$0.50, toliau už kiekvieną žodį po du centus.

Ieškau lietuvių ukininko, kuris sutiktų atsiimti iš Danijos 2 pabėgėlius, vienas 23 m. antras 27 m. amžiaus. Visas išlaidas apmokų, rašyti: Kostas Astrovos, P.O. Sullivan Mines, Abitibi, Que.

Tautiečiai-tes! Gyvendama monotoniska ir liudna stovyklos gyvenimą noriu jį pajvairinti susirašinėdama ir pasidalydama mintimis su tautiečiais-ėmis esančiais už vandenų.
Esu lietuviė, našlė, 25 metų amžiaus. Prašau rašyti, būsiu dėkinga ir tuoj atsakysiu. Berta Anskaitienė, Ried (i Imkreis), DP Camop 701, Upper Austria, U.S. Zone.

Jeigu norite apdrausti namą, baldus, automobilį, langus, biznį, gyvastį ir t.t. Prašau kreipkitis žemiau pažymėtu antrašu, kur gausite TEISINGĄ ir SAŽININGĄ patarnavimą.

Albertas J. Norkeliūnas

GENERAL INSURANCE

DARBO, VALANDOS:

Trečiadien. — penktadien. 9.30 - 12.30 v.

Antradien. — ketvirtadien. 1 - 4 v.p.p.

405 Transportation Bldg. — 132 St. James St. W.

OFISO — Tel.: PLateau 1871

VALDZIOJE IREGISTRUOTA EKSPEDICINE BENDROVE

HELP Reg'd

PRIMA MAISTO SIUNTINIŲ UZSAKYMUS I VISAS VOKIETIJOS OKUPACINES ZONAS ISSKIRIANT U.S.S.R.

Siuntinys Nr. 1. Tik \$10,	Siuntinys Nr. 2 Tik \$5,
Kiaulinių taukų 4 sv.	Kiaulinių taukų 2 sv.
Kavos 2 sv.	Mesos 1 sv.
Cukraus 5 sv.	Kavos 2 sv.
Mesos 3 sv.	Cukraus 1 sv.
Grietienės 1 sv.	Kakava 1 sv.
Ryžių 1 sv.	Visi produktai yra aukščiausios rūšies ir švieži. Šios rūšies siuntinius už taip žemas kainas tik iš Kanados tegalima išsiųsti.
Kakavos 1/2 sv.	
Džiov. Vaisių 1 sv.	

Ekspedicine Bendrove Kanadoje HELP

Patarnauja Kanados ir Jungtinių Valstijų įvairių tautybių žmonėms. Siuntiniai siunčiami griečiausiai Kanados pašto laivininkystės keliu. HELP pilnai garantuoja už siuntinio pristatymą adresatui, kiekvieno atveju prisiunčia Tamstai gavėjo pakvituotą orderį.
HELP gražina Tamstai pinigų, jei dėl kurių nors priežasčių adresato siuntinys nepasiekia.
HELP standartiniai siuntiniai savo turiniu ir verte pralenkia visus užsieninių siuntinius.

Siandien pasiųskite laiską su užsakymu:

HELP Reg'd. P.O. Box Nr. 777 Place D'Armes,
MONTREAL 1, QUE., CANADA.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas

Leidžia: Kanados Lietuvių Centro Taryba

Published by: Lithuanian League of Canada

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$3.00	Canada	\$3.00
Užsieny	3.50	Other Countries	3.50

REDAKCIJOS ANTRAŠAS

6642 Third Ave., Rosemount, — Montreal 36, Quebec, Canada

MONTREALO ZINIOS

PR. RUDINSKAS LANKYSIS TORONTE

Kanados Lietuvių Centro Tarybos vicepirminkas ir "NL" Redaktorius Pranas Rudinskas birželio mėn. 4-6 dienomis lankysis Toronte. Ta proga norima užmegsti glaudesnę ryšį su Lietuvos Generaliniu Konsulu G.L.P. Grant-Suttie, K.L.T. skyriumi ir Toronto lietuvių visuomene.

Be to, bus aptarta eilė organizacinių klausimų.

ATVYKUSIUJU REGISTRACIJA

Kanados Lietuvių Centro Taryba numato sudaryti visų naujai atvykusių lietuvių kartoteka. Be jos neįmanoma pagelbėti besikreipiantiems dėl pažįstamų adresų čia pat Kanadoje ir užsieniuose, sunku susigaudyti reikalingus žmones organizaciniame darbe ir tt.

Šis darbas pradėdamas nuo Montrealo. Visi Montreale apsigyvenę naujai atvykę lietuviai prašomi registruotis raštu pavieniui arba sąrašais, jeigu gyvenama grupėmis (pav. ligoninėse). Reikalinga nurodyti šias žinias:

1. Pavardė ir vardas,
2. Gimimo data ir vieta,
3. Išsilavinimas,
4. Specialybė,
5. Dabartinis adresas,
7. Telefonas (namų arba įmonės, jei juo galima prisišaukti).

Šeimų nariai virš 16 metų patiekia visas žinias, o jaunesni prirašomi prie tėvo ar motinos nurodant tik vardą ir gimimo datą.

Žinias siųsti: Lithuanian League of Canada, 2576 Sheppard Street, Montreal, Que.

MONTREALAN ATVYKUSIU LIETUVAICIU ZINIAI

Džiugu, kad Tėvas Kulbis netik lanko miškuose bei kaskylose dirbančius lietuvių vyrus, bet rūpinasi ir Montrealan atvykusiųjų mergaičių dvasiniais reikalais.

Tėvas Kulbis sutinka kiekvieną ketvirtadienį prieš pirmą mėnesio penktadienį, ateiti pas seseris vienuoles į 4287 Western Ave., Westmount, praveisti pašnekesius lietuvaiteis. Norinčios galės atlikti išpažintį.

Gerb. Tėvui Kulbiui už rūpestingumą ypač dėkingos privačiai dirbančios mergaitės, kurios neturi sąlygų lankyti lietuvių bažnyčią. Visos atvykusios dalyvaus kuo skaitlingiau.

Atvykusi Lietuvaite.

GRAZUS POBUVIS

K.L.C.T. vilasaliečių iniciatyva su-ruoštas šokių vakaras gegužės mėn. 29 d. savo pasisekimu pralenkė visas viltis. Dalyvavo virš 400 žmonių. Tam skaičiui salė buvo per maža ir per troški. Ačiū Dievui, kiti pobūviai jau galės būti atvirame ore tame pat Ville Lasalle.

Vakaro rengėjai: p.p. Kuprevičiai, Leknickai, Salalas, Lukošai, Gorai ir kiti vilasaliečiai.

POMIRTINE PENKIU METU KAZIMIERO JUSKEVICIAUS SUKAKTIS

Š.m. birželio mėn. 22 d. sukanka 5 metai kaip mirtis pakirto nenuilstamą visuomenės veikėją A + A Kazimierą Juskevičių. Nors tie metai praėjo, bet velionio vardas tebėra pagarbiai minimas kiekvieno Montrealečio lietuvi.

Birželio mėn. 21 d. 8 val. Šv. Kazimiero Lietuvių Bažnyčioje bus gedulingos pamaldos už velionies sielą. Ponia M. Juskevičienė, sūnus Jonas ir marti kviečia gimines ir draugus dalyvauti.

REMIJA SIUVEJUS

Į Montrealą jau atvyko apie šimtą siuvėjų. Jie visi buvo priglausti gerasirdžių Montrealečių. Daugumas jų jau įsikūrė ir gyvena savystoviai.

Kanados Lietuvių Centro Tarybos moterų skyrius, be kitų rūpesčių, atvykusiems siuvėjams duoda ir nedidelės paskolas įsikūrimui, kurias jie pradėję dirbti gražina. Lešos šiam nedideliame paskolų fondui buvo sudarytos iš pirmosios lietuvačių partijos sutikimo vakarienes praėjusių metų rudenyje.

LAISKAS IS VOKIETIJOS

Gerb. "Nepriklausomos Lietuvos" Redakcija!

Nerasdamas kitokios išeities ir neturėdamas giminių užsienyje, kreipiuos į Jus su savo prašymu. Gal atsiras iš gerbiamųjų laikraščio skaitytojų vienas ar antras geraširdis tautietis, kuris man galėtų padėti.

Virš metų sergu chronišku skilvio užregimu (gastritis). Prieš savaitę rentgenu nustatyta, kad uždegimas jau perėjo į skilvio votį-skaudulį (ulcus ventriculi). Gydytojo nurodymu, dar galima apeiti be operacijos, bet reikia griežtai prisilaikyti dietos. Ligoninių maisto priedo man paskirta: kas antra diena 0.50 litro (apie pusę kvartos) gero pieno, ir savaitė 250 gramų (8½ oz.) kruopų ir 50 gramų (nepilnos 2 oz.) sviesto.

Galima įsivaizduoti, kaip iš šių normų galima prisilaikyti dietos. Žmona ir vaikai gauna į savaitę 2 litru nugriebto pieno (skim-milk). Šį pieną, visas kruopas ir dalį sviesto šeima man atiduoda, bet kaip aš galiu tą prieš savo sąžinę pateisinti, jeigu ma-

PADEKA

Reiškiamė gilią padėką gerb. p. M. Tuinylai ir p. E. Tuinylienei už Jūsų didelį rūpestį atsikviečiant mus Kanadon iš Vokietijos DP stovyklos. Atvykus į šią šalį Jūsų malonus priėmimas, parūpinimas darbo bei pastogės ir parodymas tiek daug lietuviško nuoširdumo mums begaliniai palengvino pirmuosius žingsnius naujame krašte. To mes niekada neužmiršime ir liksime amžinai Tamstoms dėkingi. Dalia ir Jonas Maurukai.

PADEKA

Ponui Pauliui Vilnioniui, gyv. 199 Ferrie Street, Hamilton, Ont., už notarinio akto sudarymą pasižadant atvažiuotiems mano motinai ir seseriai duoti pastogę ir metams išlaikymą, nuoširdžiai dėkoju.

P. Stočkute.

DARBO REIKALAI

Daugelis atvykusiųjų teiraujasi kur kreiptis darbo pakeitimo, darbo laiko, atlyginimų ir kitais reikalais. Montreale centrinė įstaiga šiais klausimais yra:

National Employment Service,
1625 Delormier Ave.,
Montreal.

Darbo ieškant reikia kreiptis į vietinius National Employment Service skyrius, kurie randami kiekviename didesniame miesto kvartale.

"NL" PRASO

ATSILYGINTI

"NL" administracija labai prašo atsilyginti visus tuo prenumeratorius, kurie lig šiol to dar nėra padarę, arba kurių prenumerata jau pasibaigę.

Naujai atvykusiems lietuviams, jei prisiunčiami adresai, "NL" siunčiama skolon. Jie atsilygina tada, kai patys jaučiasi pajėgūs tatai padaryti.

Pinigus siųsti: "NL" Administracijai, 6642 3rd Ave, Rosemount, Montreal 36, P.Q.

"N.L." Administracija

B-VE "VILTIS" IR "NEPR. LIETUVA"

Kanados Lietuvių Centro Taryba ir Spaudos Bendrovės "Viltis" laikinoji valdyba birželio mėnesio 3 d. svarstys bendrame posėdyje bendrovės vardo pakeitimo ir visišką jos suliejimo su "Nepriklausoma Lietuva" klausimą. Sujungtoji su laikraščiu bendrovė vadintųsi "Nepriklausomos Lietuvos" vardu. Tuo būdu būtų sudaryta stipresnė įmonė, palengvėtų administravimas ir tatai labiau atitiktų visuomenės nusistatymui, kadangi dabar kai kas leidžia gaudus, kad ta bendrovė maža turės bendro su laikraščiu ir Taryba. Vardo pakeitimas dabar dar nesurištas su papildomomis išlaidomis, kadangi įregistravimo formuluai dar neatlikti.

Bendrovės pagrindinis uždavinys — "Nepriklausomos Lietuvos" spausdi-

nimas. Stambiausias šerininkas yra pati Taryba ir aktyvūs Tarybos rėmėjai ir bendradarbiai. Atskiros bendrovės forma pasirinkta tik dėl to, kad K. L. T. neturi teisės išleisti šėrų, tačiau Taryba yra vyriausias bendrovės organizatorius ir per savo ir savo narių šėrus bus visiškai bendrovės šeiminkas. Jokio pavojaus, kad šėrai pateks į netinkamas rankas nėra, nes jų pardavimas ir perpardavimas galimas tik su bendrovės valdybos žinia ir pritarimu.

Patalpos spausuvei jau paruoštos. Svarbiausias šio meto rūpestis — lėšų organizavimas mašinų apmokėjimui ir galutinam spaustuvės įrengimui. Montrealečiams padarius gerą pradžią, tikimasi, kad ir kitos lietuvių kolonijos ateis į pagalbą.

Tel: Ofiso — CH. 5020

" Res. — AM. 9324

Dr. E. Andrukaitis

LIETUVYS
GYDYTOJAS

2540 Sherbrooke East, Montreal
(Ant Frontenac Kampo)

2820 ALLARD ST.,
Montreal 20.

Tel. TRENmore 1135

Victoria
CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome nuo lietaus apsiastus, dėl kurių uždedame "Drex", kas neperleidžia vandens ir duoda graženę išvaizdą.

Taipgi valome visokias rūšis karpetas ir fotelius (Chester-fields), gardinus lengvus ir sunkius.

Kiekvieną orderį pajimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mus atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRENmore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas A. Majauskas J. Matulaitis

Tel: CH. 5020

Dr. Leon Carpentier

DANTISTAS

Daro peršvietimus (X-Rays)

2540 SHERBROOKE EAST, MONTREAL

(Ant Frontenac Kampo)